



Avrupa Birliğı tarafından finanse
edilmektedir

MEDYA İZLEME RAPORU 2025



BASIN



Avrupa Birliği tarafından finanse
edilmektedir

Gazeteciler Cemiyeti Basın Evi Yayınıdır

This publication was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility
of Association of Journalists and do not necessarily reflect the views of the European Union.

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla Gazeteciler Cemiyeti
sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.



Gazeteciler Cemiyeti'nin Avrupa Birliği finansal desteği ile yürüttüğü **Medya Özgürlüğüne Destek Projesi** ekibi tarafından, açık kaynaklardan, medya taramalarından, proje ofisine çeşitli şekilde yapılan başvuru ve ihbarlardan, proje kapsamında yapılan medya sermayesi ve gazetecilerin mesleki memnuniyeti araştırmalarından, proje yürütücüsü Türkiye Gazeteciler Sendikası verilerinden ve Gazeteciler Cemiyeti "Özgürlük için Basın" raporlarından faydalanarak hazırlanan bu rapordaki her türlü içerik kaynak gösterilerek kısmen veya tamamen çoğaltılabilir. İçerik tamamıyla Gazeteciler Cemiyeti sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Editör:

Yusuf Tuna Koç

Dizgi:

Elif Gümüşbıçak

Kapak Fotoğrafi:

AI Image

Teşekkür:

Bu raporun hazırlanmasında özveriyle ve adanmışlıkla büyük katkılarda bulunan ekip arkadaşlarımıza teşekkür ederiz. Katkıları için, Dr. Çağrı Kaderoğlu Bulut ve Medya Dayanışma Grubu üyelerine, çalışmalarımızda değerli rehberliklerinden dolayı proje ortaklarına ve bu çalışmayı mümkün kılan desteğinden dolayı Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Nazmi Bilgin'e teşekkürlerimizi sunarız. Değerli katkıları olmadan bu rapor tamamlanamazdı.

Gazeteciler Cemiyeti Basın Evi

Telefon

Mobil: +90 533 045 08 67

Telefon: +90 312 468 12 09

Faks: +90 312 468 23 84

E-Posta

info@gc-tr.org

Web Adresi

www.gc-tr.org

www.supporttomediafreedom.com

Adres

Üsküp Caddesi (Çevre Sk.)

No:35, Çankaya, Ankara

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	5
1- 2025 YILINDA TÜRKİYE'DE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ATMOSFERİ.....	6
Dijital Tekellerle Mücadele.....	9
Yapay Zeka Haberciliği Yeni Tehdit.....	10
2- BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNDE YASAL DÜZENLEMELER DEVLET VE HÜKÜMET POLİTİKASI	11
a. Yasal düzenlemeler, davalar, cezaevindeki gazeteciler.....	11
AYM KARARLARI	11
AİHM KARARLARI	12
BASIN DAVALARI	12
BASIN KARTI DÜZENLEMELERİ.....	15
RADYO TELVİZYON ÜST KURULU (RTÜK) VE BASIN İLAN KURUMU (BİK).....	16
RTÜK	16
RTÜK 8. MADDE CEZALARI.....	18
b. Hak ihlalleri	19
c. 2024 Web Erişim Engelleri.....	21
3- MEDYA EKONOMİ POLİTİĞİ.....	23
a. Şeffaf mali politika, yayın ilkeleri ve hesap verilebilirlik.....	23
b. Medya Sahipliği.....	23
c. Gazete Tirajları	25
d. Reyting Payları.....	27
Prime Time Reyting Payları.....	28
e. Basın Çalışanlarının Durumu.....	28
Haber üretim sürecinde gazeteciler ve bilgiye erişim	30
Sansür-Otosansür Uygulamaları	30
4 -DEZENFORMASYON VE BİLGİ TEKELİ	32
5- CEMİYET, PARTİ VE DİĞER STÖ'LERİN ÇALIŞMALARI.....	33
6- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	35

GRAFİK 1: 2012-2025 Yılları Arasında Cezaevindeki Gazeteci Sayıları.....	13
GRAFİK 2: Basın Kartı Sahipliği.....	15
GRAFİK 3: 2025 Medya Çoğulculuk Gözlem Raporu Türkiye Sonuçları	24
GRAFİK 4: 2025 Yılı Gazetelerin Günlük Ortalama Tiraj Rakamları	26
GRAFİK 5: 2025 Yılı Prime Time Reyting Ortalamaları	27
GRAFİK 6: Gazetecilerin Ücretleri.....	29
GRAFİK 7: Yıllara Göre İş Kolunda Sendikalaşma Oranları (Yüzde)	30
GRAFİK 8: "Haber faaliyetlerimin sansüre uğradığı oldu/oluyor"	30
GRAFİK 9: "Haber üretirken içeriğin yayınlanmayacağı veya eleştirileceği kaygısıyla	31
haberden vazgeçtiğim oldu".....	31

TABLO 1: RTÜK 8. Madde Cezaları	18
TABLO 2: 2025 Yılı Gazetelerin Günlük Tiraj Rakamları.....	26
TABLO 3: 2025 yılı boyunca Prime Time'da Tüm Kişiler Ortalama Reyting Payları.....	27

SUNUŞ

Gazeteciler Cemiyetinin, Türkiye Gazeteciler Sendikası ve İzmir Gazeteciler Cemiyeti ile birlikte Avrupa Birliği finansmanı ile sürdürdüğü Support to Media Freedom/Medya Özgürlüğüne Destek Projesi, 2025 yılı Eylül ayında Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğüne yönelik gelişmeleri gözlemlemek, belgelemek ve paylaşmak amacıyla başlatılmıştır. Bu proje yalnızca bir izleme inisiyatifi değil ayrıca gazeteciler arasında dayanışmayı güçlendirmek, medya sektöründeki yapısal sorunları görünür kılmayı ve bu sorunlara çözüm önerileri üretebilmeyi amaçlayan çok katmanlı bir sivil toplum çabasıdır.

Medya İzleme Raporları, geçmişte iki üç yıllık dönem halinde yine Avrupa Birliği finansmanı ile Demokrasi için Medya / Medya için Demokrasi Projesi kapsamında sürdürülmüştür.

Bu çerçevede hazırlanan 2025 Yıllık Medya İzleme Raporu, Medya Özgürlüğüne Destek Projesi kapsamında yıl boyunca yürütülen izleme faaliyetlerinin, gazetecilerle yapılan bölgesel toplantıların ve sivil toplum aktörleriyle gerçekleştirilen istişarelerin birleşimiyle oluşturulmuştur. Raporda; basın ve ifade özgürlüğünü ilgilendiren yasal gelişmeler, yargı süreçleri, RTÜK ve Basın İlan Kurumu uygulamaları, medya sahipliği ve tekelleşme sorunları, gazetecilere yönelik fiziksel ve dijital tehditler ile medya alanındaki ekonomik kırılganlıklar detaylı biçimde ele alınmaktadır.

2025 yılının tamamına ilişkin bu rapor ayrıca, Gazeteciler Cemiyeti’nin uzun soluklu Özgürlük için Basın (ÖiB) Projesi kapsamında günlük olarak kayda geçirilen basın özgürlüğü ihlalleriyle de desteklenmiştir. Bu sayede sadece niteliksel değil, sayısal açıdan da güçlü bir belge ortaya konmuştur.

Tüm bu içeriklerin ötesinde, Medya Özgürlüğüne Destek Projesi raporunun temel farkı, sadece sorunları teşhis etmekle kalmayıp çözüm önerileri de üretmesidir. Bu nedenle raporun sonunda, Türkiye’de basın özgürlüğünün güçlendirilmesine katkı sunacak politika önerileri, dayanışma modelleri ve uluslararası destek mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik somut tavsiyelere de yer verilmiştir.

I- 2025 YILINDA TÜRKİYE’DE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ ATMOSFERİ

2025, Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünde gazetecilere yönelik yeni baskı mekanizmalarının norm haline getirildiği, ekonomik koşulların zorlaşmasının yanı sıra medya sahipliğinin şeffaflığının ötesinde siyasal bir zemine yerleştiği bir yıl oldu. Etki ajanlığı yasa tasarısı her ne kadar Meclis tarafından onaylanmış olmasa da ajanlık suçlaması iddiasıyla gazeteci Merdan Yanardağ tutuklandı, Yanardağ kanalın sahibi olmadığı halde aynı gerekçeyle Tele 1’e kayyum atandı. Böylece medyada etki ajanlığı suçlaması de facto bir biçimde yürürlüğe girmiş oldu. 2022 yılında yürürlüğe giren Dezenformasyon Yasası, bu yıl da doğru habere erişim üzerindeki en büyük engellerden biri olmanın yanı sıra, ayrıca haber üretim ve erişim süreçlerini de baskı altına alan bir yargı müdahalesi haline geldi. Bugüne kadar 70 gazeteci hakkında Dezenformasyon Yasası kapsamında soruşturma açıldı, gazeteci Furkan Karabay, 2025 yılında bu yasa kapsamında gözaltına alınarak 201 gün boyunca tutuklu kaldı.

Türkiye’de 2025 yılı boyunca 57 gazeteci gözaltına alındı, 32 gazeteci tutuklandı, 3 gazeteci ise ev hapsi cezası aldı. Yıl biterken en az 15 gazeteci hala hapisteydi. Bu sayı 2024 yılına göre görece düşmüş gibi gözükse de 2025 yılı gazetecilere yönelik toplu operasyonların geçtiğimiz yıllara göre arttığı bir yıl oldu. BirGün, Halk TV, Tele 1 gibi yayın organlarına düzenlenen operasyonlar kapsamında 10’dan fazla gazeteci farklı sürelerde gözaltında kaldı. İfade vermek gibi basit prosedürler dahi gazeteciler konu olduğunda doğrudan gözaltı gerekçesi haline getirildi, uzun tutukluluk süreleri normalleştirildi, gazeteciler serbest bırakılsa bile yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrol uygulamaları sıklaştı. Yargı, basın ve ifade özgürlüğünün önündeki en büyük baskı aracı haline getirildi.

2025 yılına 19 Mart süreci olarak da bilinen ve başta İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı ve CHP’nin cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu olmak üzere İstanbul ve diğer kentlerden yüzlerce CHP’li belediye yöneticisi ve personelinin tutuklandığı operasyon dalgası damga vurdu. 19 Mart eylemlerine yönelik polis şiddeti, gözaltı-tutuklama dalgaları ve yasaklamalar Türkiye’de trajik seviyede olan ifade, protesto ve basın özgürlüklerini daha da geriye götürürken, gazeteciler de bu süreçten paylarına düşeni aldılar. Eylemleri haberleştiren gazeteciler hem polis şiddetine maruz kaldı hem de çeşitli gerekçelerle farklı dönemlerde gözaltına alındı. Gazetecilere yönelik ev baskınlarıyla basın bu süreçte baskı altına alındı. 2025 yılı sona ererken halen daha İBB ve diğer belediyelere yönelik davalar kapsamında gazetecilere soruşturma açılmaya devam ediliyor. İmamoğlu’na yöneltilen iki farklı davadan 200’den fazla insanın gözaltına alınması ve önemli bir kısmının tutuklanması, ülkede siyasi ve demokratik haklar açısından yeni bir baskı dönemini açtı. Öte yandan, İmamoğlu soruşturmasının parçası olarak açılan Medya AŞ davası ile birçok gazeteci hem medya hem de yargı eliyle hedef gösterildi.

İmamoğlu soruşturmaları kapsamında ayrıca başka davalarda yetkili olan Cumhuriyet Savcısı Akın Gürlek’in şahsının hedef alındığı gerekçesiyle yine birçok gazeteci ve medya kuruluşu hedef gösterildi. BirGün yöneticileri, Sabah gazetesinin Akın Gürlek’e ziyaretini haberleştirdikleri için dava edildi. Keza 19 Mart öncesinde de İmamoğlu ile görüştüğü iddia edilen bilirkişi S.B. ile gerçekleştirdiği diyalogu yayına taşıyan gazeteci Barış Pehlivan başta olmak üzere 5 Halk TV çalışanına dava açıldı, genel yayın yönetmeni Suat Toktaş 55 gün tutuklu yargılandı. Gazeteciler Soner Yalçın, Şaban Sevinç, Aslı Aydıntaşbaş, Ruşen Çakır, Yavuz Oğhan ve Batuhan Çolak, İBB davaları kapsamında hem dezenformasyon yasası kapsamında hem de suç örgütüne yardım suçlamalarıyla gözaltına alındı.

19 Mart sonrası gazetecilere yönelik saldırılar, uluslararası raporlara da yansdı. Oxford Üniversitesi Reuters Enstitüsü, 2025 Dijital Haber Raporunda¹ hükümetin muhalif sesleri ve bağımsız medyayı bastırmaya yönelik çabalarını yoğunlaştırdığına dikkat çekti. 19 Mart sürecinin detaylıca işlendiği raporda, basına yönelik cezalandırma yöntemlerine yer verildi.

2025 yılında gazeteciler yalnızca yargı eliyle yürütülen siyasal müdahale ve baskıların değil, ayrıca medya ekonomi politisiğindeki radikal değişikliklerin de muhatabı oldu. Flash TV, Ciner Grubu satışları, Halk TV’ye yönelik operasyon, medya sahipliği ile siyaset arasındaki ilişkiye dair kaygı verici yeni gelişmeler ortaya koydu. Ayrıca Habertürk yöneticilerine yönelik uyuşturucu operasyonu, ana akım medya içerisinde yönetim kademelerinden itibaren başlayan ve suç ile siyaseti bir araya getiren yeni bir krizi ortaya çıkardı. Uyuşturucu operasyonunun ardından kanal içerisinde işe alma prosedürlerine yönelik çeşitli itiraf ve ifşaatlar, Türkiye’de ana akım medyanın içerisinde bulunduğu ahlaki ve siyasi çürümeye dair kaygı verici

¹ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2025-06/Digital_News-Report_2025.pdf

bir tablo ortaya çıkardı. Bu davada ismi geçen çeşitli yöneticilerin geçmişten bugüne siyasetle olan ilişkisi, durumun çeşitli şahsi ilişkilerin ve medya içerisindeki hiyerarşinin manipüle edilmesinin ötesinde olduğunu gösterdi.

Türkiye'nin medya atmosferindeki yeni baskı ve krizlerin yanı sıra yoksulluk, 2025 yılında da gazetecilerin başta gelen sorunları arasında olmaya devam ediyor. Bu yıl içerisinde gerçekleştirdiğimiz ve 2024 Yıllık Raporunda detaylarına yer verdiğimiz Mesleki Memnuniyet Anketi, 2025'te de gazeteciliğin asgari ücret tuzakından kurtulamadığını, birçok gazetecinin en başta gelen sorunları arasında basın özgürlüğü ve demokrasinin yanı sıra düşük ücretler ve güvencesizlik olduğunu ortaya çıkarıyor. Anketin verileri ışığında, ücret dağılımı incelendiğinde, mesleki-kurumsal hiyerarşinin üst basamaklarına çıktıkça daha az sayıda gazeteci için artan ücretlerin bir yanda; alt kademelere inildikçe ise çoğalan sayıda gazeteci için azalan ücretlerin diğer yanda olduğu tespit edilmektedir.

Bu görece yapılaşmış duruma ülkedeki ekonomik kriz, enflasyon ve alım gücünün giderek erimesi de eklenince gazetecilerin ücretleri konusunda oldukça vahim bir manzara ortaya çıkmaktadır. Buna göre 2024 yılında en çok 30 bin TL'ye kadar ücreti olan gazetecilerin oranı yüzde 77,1 iken (her dört gazeteciden üçü), 2025 yılında bu oran 56,2 olmuştur. 30 bin - 60 bin TL kazanan gazetecilerin oranı ise 2024 yılında 15,7 iken 2025 yılında 21,3'e yükselmiştir. Bu biçimsel yükselişe karşın enflasyonun resmi rakamlara göre yüzde 40'ların üzerinde seyretmeye devam ettiği bu dönemde gazetecilerin yarısından fazlasının hala en çok 30 bin TL ücrete erişebiliyor olmaları, 30 bin-60 bin bandında ücrete ulaşanların oranının ise hala beşte bir düzeyinde olması oldukça vahim bir durumdur.

Gazetecilik gibi toplumsal bir meslek alanında bu kadar düşük ücretlerin varlığı, gazetecilerin yalnızca geçimlerini sağlamaları açısından değil, aynı zamanda kendilerini geliştirebilmelerini, toplumsal-kültürel etkinliklere dahil olabilmelerini sağlayacak maddi imkanlarının kısıtlılığı gibi açılardan da oldukça zordur. Bu durumun gazetecilerin mesleki ve toplumsal vasıfları üzerinde de baskılayıcı bir etki yarattığı belirtilebilir.

2025 yılında Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğüne yönelik baskılar, uluslararası kuruluşların gözlem ve raporlarına da yansdı. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Konseyi Başkanı Michael O'Flaherty, 19 Mart sonrası protestoların sırasında yaşanan yoğun şiddet ve haber alma hakkına yönelik saldırılara yönelik olarak; "Gazetecilere ve medya çalışanlarına, gazetecilik görevlerini yerine getirdikleri sırada yapılan saldırılara ilişkin haberleri ve bugün bazı şehirlerde yapılan baskınlarda protestolarla ilgili haber yaptıkları gerekçesiyle gazetecilerin gözaltına alınmasını endişeyle karşılıyorum. Gazeteciler ve medya çalışanları mesleki görevlerini yerine getirirken engellenmemelidir" diyerek, eylemlerin medya atmosferine yönelik etkisine dikkat çekti.

Ayrıca Avrupa Birliği Konseyi de Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınması üzerine yaptığı açıklamada hükümeti kınayarak; "Demokratik yollarla seçilmiş İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun, önümüzdeki Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ana adaylarından biri olarak görülen bir siyasi figür üzerindeki baskının tüm özelliklerini taşıyan bu gözaltı kararını şiddetle kınıyoruz" dedi.¹

Sınır Tanımayan Gazeteciler, Türkiye'nin Basın Özgürlüğü Endeksi'ndeki yerini bir sıra daha düşürdü, böylece 2025 yılında Türkiye tüm dünyada basın özgürlüğünde 180 ülke içinde 159. Sıraya geriledi. Gazetecilerin İsrail askerleri tarafından öldürüldüğü Filistin'in, sıralamada 163. olduğu hesaba katıldığında, Türkiye'deki durumun dramatikliği ortaya çıkıyor. Raporda otoriterliğin giderek daha fazla zemin kazanmasının, medya çoğulculuğuna dair soru işaretlerini artırdığı belirtilirken, eleştirilerin susturulması için mümkün olan tüm imkanların kullanıldığına da dikkat çekildi. Endekse göre, Türkiye'de tüm medya kuruluşlarının %90'ının hükümet kontrolünde olduğuna işaret edilirken, özellikle 2023 seçimlerinin ardından yürüyüş ve protestoları haberleştiren gazetecilere yönelik toplu gözaltı ve şiddetin daha fazla arttığına dikkat çekildi. Ayrıca, online sansürün sistematikleşmesine, Dezenformasyon Yasasının gazetecileri hedef almak için kullanılmasına, RTÜK'ün TV kanallarını ağır cezalarla ekonomik olarak cezalandırıp güçsüzleştirmeye çalışmasına vurgu yapıldı.²

Oxford-Reuters Enstitüsü 2025 Dijital Haber Raporu, 2024 yılı boyunca Türkiye'de gazetecilere yönelik gözaltı ve tutuklama sayılarına vurgu yaparken, ayrıca Terörle Mücadele Yasasının ülkemizde gazetecilik mesleğine verdiği zararın altını çizdi. Raporda, Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı dönemi boyunca toplam 250 gazeteciye Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasından dava açılması, bu davalarda 77 gazetecinin ceza alması da önemli istatistikler arasında yer aldı.

2025 yılı endeksinde, tüm dünyada basın özgürlüğü göstergeleri arasında ekonomi tarihin en kötü seviyesine geriledi, gazetecilerin finansal durumlarının meslek tarihinin en kötü durumuna gerilediğine

¹ <https://tr.euronews.com/2025/03/25/avrupa-konseyiden-turkiye-gosteri-ve-ifade-ozgurlugu-konusunda-insan-haklari-hatirlatmas>

² <https://rsf.org/en/country-turkiye>

vurgu yapıldı. Endeks için toplanan verilere göre, 180 ülkenin 160'ında finansal istikrar ya yok ya da çok zor sağlanıyor. Ekonomik sorunlar, tüm dünyada daha fazla medya kuruluşunun kapanmasına sebebiyet veriyor. Bu yıl Arjantin'de 21, Tunus'ta 11, ABD'de ise 2 medya kuruluşu ekonomik sorunlar sebebiyle kapanmak zorunda kaldı.

Oxford Reuters Institute tarafından yayımlanan 2026 yılına ilişkin "Journalism, Media and Technology Trends and Predictions" raporu¹, küresel ölçekte gazeteciliğin yapısal bir dönüşüm sürecinden geçtiğini vurguladı. Rapora göre sektörün genel geleceğine yönelik güven belirgin biçimde azalmış; katılımcıların yalnızca yüzde 38'i gazeteciliğin önümüzdeki dönemde olumlu bir seyir izleyeceğini düşünüyor, buna karşılık medya yöneticilerinin kendi kurumlarının geleceğine dair görece daha iyimser olduğu, yaklaşık yarısının mevcut iş modellerinin sürdürülebilir olduğuna inandığı belirtiliyor.

Raporda öne çıkan en önemli yapısal değişimlerden biri, haber sitelerinin trafik kaynaklarında yaşanan dönüşüm. Yayıncılar, arama motorlarından gelen trafiğin önümüzdeki üç yıl içinde yüzde 40'tan fazla azalacağını öngörmektedir. Sosyal medya platformlarından gelen yönlendirmelerde ise halihazırda ciddi bir düşüş yaşanmıştır. Bu gelişmeler, haber kuruluşlarını dağıtım stratejilerini yeniden yapılandırmaya zorlamaktadır.

Rapor, bu dönüşüme paralel olarak içerik stratejilerinde de belirgin bir değişim öngörüyor. Rapora göre yayıncılar, yapay zeka tarafından kolaylıkla üretilebilecek genel haber ve servis içeriklerinden uzaklaşarak, araştırmacı gazetecilik, saha haberciliği ve derinlikli analizlere yönelmeyi planlamaktadır. İnsan hikâyelerine dayalı içeriklerin de önem kazandığı görülmektedir. Aynı zamanda video ve ses temelli içeriklere yapılan yatırımların artacağı, metin temelli üretimin ise görece daha sınırlı bir rol oynayacağı öngörülmektedir. Ekonomik açıdan bakıldığında, abonelik ve üyelik modellerinin medya kuruluşları için en önemli gelir kaynağı olmaya devam ettiği görülmektedir. Bunun yanı sıra etkinlik gelirleri ve yapay zekâ şirketleriyle yapılacak içerik lisanslama anlaşmaları yeni gelir alanları olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu gelirlerin sektör genelinde eşit dağılmayacağı ve özellikle büyük yayıncıların bu alanda avantajlı olacağı öngörülmüyor.

UNESCO'nun İfade Özgürlüğü ve Medya Gelişiminde Dünya Trendleri 2022/2025 raporuna² göre 2012 ve 2024 arasında tüm dünyada ifade özgürlüğü 10 puan geriledi. Rapor aynı periyotta gazeteciler içinde otosansürün de her yıl %5 oranında artarak %63 oranında daha fazla sıklaştığını belirtiyor. Rapora göre, 2022-2025 yılları arasında 186 gazeteci çatışma ve savaş bölgelerinde çalışırken hayatını kaybetti. Yalnızca 2025 yılında 93 gazeteci öldürüldü. Rapor, her ne kadar uluslararası çabaların arttığına dikkat çekse de gazeteci cinayetlerinde sorumluların cezalandırılma oranının 2012'den 2024'e kadar %95'ten %85'e düştüğünü vurguluyor. UNESCO'nun UN Women ile işbirliği içerisinde gerçekleştirdikleri araştırma 2025 yılında kadın gazetecilerin mesleklerini sürdürürken uğradıkları online tacizin %75'e kadar çıktığını gösterdi. Bu oran, 2020 yılında %73'tü.

Article 19 2025 Küresel İfade Raporu, ifade özgürlüğünün tüm dünyada geçtiğimiz on yılda önemli gerileme yaşadığını ortaya koyuyor. Rapora göre, tüm dünyada her üç kişiden yalnızca biri 10 yıl önceki ifade özgürlüğüne sahip. Dünya nüfusunun yalnızca %4'ünün ifade özgürlüğü koşulları daha fazla gelişti. Türkiye, ifade özgürlüğü sıralamasında 161 ülke arasında 137. sırada ve krizli ülke kategorisinde. Türkiye'nin ifade özgürlüğü puanı 9.³

Medya Özgürlüğü Acil Müdahale Takip Veri Tabanına göre, 2025 yılı boyunca Türkiye'de basın özgürlüğüne yönelik toplam 138 yeni saldırı yaşandı. Veri tabanında 2025 yılında Türkiye'de medya özgürlüğüne yönelik ilk saldırı, Aslıhan Gençay'ın Hatay'daki yolsuzluk haberi üzerine yargılanması olurken, son olarak da gazeteci Murat Ağirel'in 31 Aralık'ta ölüm tehditleri aldığını belirtmesi oldu. Medya Özgürlüğü Acil Müdahale Veri Tabanına göre, basın özgürlüğüne yönelik saldırıların 27'sinin hedefinde kadın gazeteciler yer aldı.⁴ Raporda Türkiye için "hukuki saldırılar, ulusal basın özgürlüğü ortamlarında kalıcı bir tahribat yaratmış; gazeteciler ve medya kuruluşları, yasalar, para cezaları ve keyfi gözaltılar yoluyla tehdit altına girmiştir" ifadesi kullanıldı. Ayrıca gazeteci Hakan Tosun'un öldürülmesine de raporda yer verildi. Raporda, Türkiye'de yargı baskısının 2024 dönemine göre %2,2 artarak %10,2'ye çıktığı belirtildi.

Avrupa Konseyinin hazırladığı 2025 Avrupa Basın Özgürlüğü Raporuna⁵ göre Türkiye bu yıl Rusya, Belarus, Gürcistan ve Sırbistan ile birlikte basın özgürlüğüne yönelik en fazla endişenin yaşandığı ülke oldu. 19 Mart süreci, RTÜK cezaları, gazetecilere yönelik ölüm tehditleri ve yabancı gazetecilere yönelik saldırılara yer verilen Raporda ayrıca Basın İlan Kurumu'nun yerel medya kuruluşlarını ekonomik koşullar sebebiyle kapanmaya veya birleşmeye zorlamasına da yer verildi.

¹ <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/journalism-media-and-technology-trends-and-predictions-2026>

² <https://www.unesco.org/en/articles/new-report-unesco-warns-serious-decline-freedom-expression-and-safety-journalists-worldwide>

³ <https://www.globalexpressionreport.org>

⁴ <https://www.mfr.eu/monitor/>

⁵ <https://rm.coe.int/europe-press-freedom-report-2026-tipping-point-platform-partners-web/48802ac366>

2025 yılında yayınlanan Kadın Basın Özgürlüğü 2024 Raporu'na göre, tüm dünyada kadın gazetecilere yönelik basın özgürlüğü ihlalleri, bir önceki yıla kıyasla %56 arttı, toplam 951 ihlal raporlandı. 2024 yılında, kadın gazetecilere yönelik en fazla basın özgürlüğü ihlalinin yaşandığı ülke Türkiye oldu. Türkiye'de 128 ihlal belirlenirken, bunu 105 ile Rusya izledi. Kadın gazetecilere yönelik yargı yoluyla gerçekleşen toplam 152 ihlalin 56'sı da Türkiye'de yaşandı, ülkemiz bu alanda da maalesef başı çaktı.¹

Freedom House Dünyada Özgürlük 2026 Raporunda² Türkiye, özgürlük puanının son 1 yılda 33 puan düşmesi sebebiyle Özgür Olmayan Ülkeler sıralamasında yer aldı. Raporda Türkiye'de emniyet ve yargı üzerindeki siyasal müdahalenin artarak ülkenin otoriter bir rejim haline geldiği ve demokrasinin gerilediği, hükümetteki Adalet ve Kalkınma Partisinin devlet içerisindeki nüfuzunu arttırdığı belirtildi.

Avrupa Gazeteciler Federasyonu, bu yılın Haziran ayında yıllık genel kurulunu tamamladı. Budapeşte'de gerçekleşen genel kurulda, Avrupa'da basın özgürlüğüne yönelik tehditlere karşı kolektif eylem imkanları gündemdedi. Gazeteciler Cemiyetinin de iki temsilci ile katıldığı toplantılarda, genel olarak Avrupa, özel olarak da Macaristan'da giderek yoğunlaşan özgürlük ihlallerine ve boğulan medya atmosferine dikkat çekildi. Ayrıca, medya düzenleyici kurullarda gazetecilerin temsilinin çoğunlukta olması gerektiği vurgulanırken, Türkiye örneği de tartışıldı; "Türkiye'deki RTÜK gibi kurumların Avrupa'nın başka yerlerinde kopyalanmasına izin veremeyiz. Medya düzenlemesi, otosansür ya da baskı aracı olmamalı" ifadesinin kayıtlara geçtiği toplantıda, ülkemizdeki gazetecilerin sorunları da gündeme getirildi.

Uluslararası raporlamaların, Türkiye'ye dair haklı bir değerlendirme sunsa dahi, birçok raporun Almanya başta olmak üzere batı medyasında özellikle de Filistin'de yaşanan soykırıma dair gündemlerde katı bir sansür ve oto sansür uyguladığını, raporların bu sansürü görmezden geldiğini belirtmek gerekiyor.³ Almanya'da Gazze soykırımı karşıtı eylemlere yönelik polis baskısı, "Nehirden Denize" gibi sloganların yasaklanması, Alman basınının yaşananlara dair haberlerindeki açıkça taraflı tutumu, basın, ifade ve protesto özgürlüklerinin, en temel demokratik hakların baskı altına alınması anlamına geliyor, bu anlamda tüm dünyada yükselen otoriterleşmenin, medya alanında da farklı ülkelerde farklı konularda yeniden üretildiğine işaret etmek gerekiyor.⁴

Dijital Tekellerle Mücadele

Dijital Tekellerle mücadele, Gazeteciler Cemiyeti'nin Demokrasi için Medya / Medya için Demokrasi projesi kapsamında Medya Dayanışma Grubu paydaşlarıyla düzenlediği bu yılki Medya Konferansının da ana konusu oldu. Konferans öncesinde gerçekleştirilen Dijital Tekeller Çalıştayı'na katılan gazeteciler, akademisyenler, hukukçular ve meslek örgütü temsilcilerinin katkılarıyla, "Dijital Tekeller, Tehditler ve Arayışlar Konferansı Sonuç Bildirgesi" oluşturuldu. Bu bildirgeyle hem günümüz Türkiye'sinin medya atmosferinin dijital sorunları detaylı biçimde ortaya konurken, aynı zamanda çeşitli arayışlar ve önerilerde de bulunuldu.

İnternet gazeteciliğini tehdit eden dijital tekelleşme, yerel medyanın da önde gelen sorunları arasında geliyor. Gazeteciler Cemiyeti'nin Demokrasi için Medya / Medya için Demokrasi projesi kapsamında yerel cemiyetler ve meslek örgütleriyle gerçekleştirdiği durum değerlendirme toplantılarında da en çok dile getirilen sorunların başında internet gazeteciliğinin sorunları yer aldı. Trafik ve reklam krizinin yanı sıra, internet gazeteciliğinin sınırlarının yalnızca hükümet ve devlet kurumları eliyle çiziliyor olmasının, mesleğin geleceğine yönelik önemli bir tehdit olduğunun altı çizildi. Özgün habercilik konusunda özel bir yerde duran yerel medyanın, hem ekonomik hem siyasi baskılar sebebiyle devamlı olarak küçülme-kapanma-birleşme üçgeninden çıkabilmesi için internet gazeteciliğinde alternatif gelir yaratma imkanlarının önemine dikkat çekildi.

Dijital medyada tekelleşme, dünya çapında da giderek daha fazla kabul edilen bir sorun haline geldi. Nisan ayında ABD'nin Virginia Eyaleti bölge hakimliği, Google'nin arama motorunun dijital reklam ağı üzerinden rekabet ve yeniliği boğan, zararlı bir tekel olduğuna kanaat getirdi.⁵

Oxford Üniversitesi Reuters Enstitüsü de 2025 Dijital Haber Raporunda⁶, dijital medya atmosferindeki yeni gelişmelerin gazetecilik mesleği üzerindeki olumsuz etkilerini ele aldı. Raporda, sosyal medya ve video platformlarına yönelik ilgideki artışın, kurumsal medya kuruluşlarının 'üzerinden atlama' imkanına dönüştüğü, siyasetçilerin bu durumu suistimal ettiği vurgulandı.

¹ <https://www.womeninjournalism.org/reports-all/q1-2024-12la9>

² https://freedomhouse.org/sites/default/files/2026-03/FIW2026_final_digital%20%281%29.pdf

³ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2025/10/un-experts-urge-germany-halt-criminalisation-and-police-violence-against>

⁴ <https://institute.aljazeera.net/en/ajr/article/2428>

⁵ <https://edition.cnn.com/2025/04/17/tech/google-adtech-trial-decision>

⁶ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2025-06/Digital_News-Report_2025.pdf

Raporda; “Sosyal medya ve video platformlarına yönelik giderek artan tüketim, ‘kurumsal gazeteciliğin’ etkisini daha da zayıflatıyor ve podcast yayıncıları, Youtuberler, TikTok üreticilerinden oluşan, bölünmüş bir alternatif medya çevresini besliyor. Tüm dünyada popülist politikacılar, geleneksel gazeteciliğin üzerinden atlayarak, nadiren zor sorular soran, birçoğu dezenformasyon yayan dost canlısı partizan medya, medyatik kişilikler ve sosyal medya fenomenlerini tercih ediyor” ifadeleriyle durumun ciddiyetinin altı çiziliyor.

Yapay Zeka Haberciliği Yeni Tehdit

Dijital tekellerin yanı sıra gazetecilerin teknolojik ilerlemeler karşısında yaşadığı bir diğer kırılma ve haber üretim sorunu ise yapay zeka haberciliği. 2025 yılında özellikle de OpenAI, Grok, Gemini gibi yapay zeka araçlarının yaygınlaşması, haber üretim ve erişim süreçlerini de derinden etkiledi. Avrupa Yayın Birliğinin BBC liderliğinde Ekim 2025 yılında gerçekleştirdiği çalışma, milyonlarca insan için günlük bir bilgi kapısı olan yapay zeka asistanlarının haber içeriklerini rutin olarak yanlış sunduğunu ortaya koydu. ChatGPT, Gemini, Copilot ve Perplexity’den gelen 3 binden fazla yanıtın değerlendirildiği çalışmada yapay zekanın verdiği yanıtların %45’inde en az bir önemli sorun olduğu ortaya çıktı. Dezenformasyonun küresel tehditler arasında en başta geldiği günümüzde, yapay zeka haberciliğinin hem gazeteciler hem de kullanıcılar arasında yaygınlaşması, bu tehdidi büyötmeye devam ediyor. Oxford-Reuters Enstitüsünün Üretken Yapay Zeka ve Haberler 2025 Raporuna¹ göre önde gelen yapay zeka araçlarının haber alma için kullanım oranı hala az olsa da bir önceki yıla kıyasla iki katına çıktı (%3’ten %6’ya). Rapora göre yapay zekanın en fazla kullanıldığı sektörler arasında %51 oranla medya sektörü de var.

¹ <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/generative-ai-and-news-report-2025-how-people-think-about-ais-role-journalism-and-society>

2- BASIN ÖZGÜRLÜĞÜNDE YASAL DÜZENLEMELER DEVLET VE HÜKÜMET POLİTİKASI

a. Yasal düzenlemeler, davalar, cezaevindeki gazeteciler

Dezenformasyon yasası adıyla bilinen ve Ekim 2022’de yürürlüğe giren “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçu düzenlemesi, Türkiye’de gazeteciliğin önündeki en önemli engellerden biri olmaya devam ediyor. Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneğinin (MLSA) hazırladığı rapora¹ göre, 2024-2026 aralığında açılan davaların %72’sinde sanık koltuğunda gazeteciler oturuyor. Gazetecilerin davaları tahliyelerle sonuçlansa da uzun süren ve tutuklu yargılama içeren dava süreçleri, gazetecilere yönelik gerçek cezalandırılma yöntemi oluyor. Geçen 3 yılda toplam 67 gazeteci dezenformasyon davasından yargılandı. Başta deprem ve seçim gündemleri olmak üzere, Yenidoğan çetesi ve çeşitli istismar olayları gibi kamuoyunu derinden sarsan gündemlere dair yapılan haber ve paylaşımlar yasanın hedefinde. MLSA’nın ilgili raporuna göre, dezenformasyon yasası kapsamında davaların artışı en çok toplumsal kriz dönemlerinde yoğunlaşıyor; 6 Şubat depremi, 2023 seçimleri ve 19 Mart süreci, dezenformasyon yasası kapsamında açılan dava sayısının arttığı dönemler. Soruşturma ve davaların önemli bir kısmı ise hükümeti eleştiren haber ve yazılar sebebiyle muhalif, bağımsız medya mensubu gazetecilere açıldı. Kızılay’daki yolsuzluklara yönelik haberleri sebebiyle İsmail Arı’nın yanı sıra Ahmet Kanbal ve Gökhan Özbek’e dezenformasyon yasası üzerinden toplam dörder kez soruşturma açıldı. Bu isimler haricinde yine gazeteciler Cengiz Erdinç, Timur Soykan, Murat Ağirel, Barış Pehlivan, İsmail Saymaz, Furkan Karabay ve Tolga Şardan’ın davaları henüz sonuçlanmamış değil. Soruşturma ve davaların hedef aldığı gazeteciler ve haberler, dezenformasyon yasasının bağımsız gazeteciliği hedef aldığına adeta kanıtı oldu. En fazla dava deprem haberlerine açılırken, bunu yolsuzluk, seçim, yargıya ve devlet kurumlarına ilişkin haberler izledi.

AYM KARARLARI

AYM bu yıl, gazetecileri, basın ve ifade özgürlüğünü ilgilendiren son derece kritik kararlar aldı. Gazeteciler Cemiyeti’nin başvurusu sonucunda Basın İlan Kurumu’nun hem basın kuruluşlarına uyguladığı süreli ilan durdurma cezalarını hem de Evrensel gazetesinde olduğu gibi ilanların tamamen kesilmesini etkileyecek 17 Haziran 2025 tarihli karar, 13 Ekim tarihli Resmî Gazetede yayımlandı.²

Yüksek mahkeme, Basın İlan Kurumu’nun ilan ve reklam kesme cezası yetkisinin hangi durumlarda uygulanabileceğine dair kanunun açıkça düzenlenmediği, muğlak sebeplere dayandığı gerekçesiyle Anayasa’ya aykırı olduğuna hükmetti ve Basın İlan Kurumu Teşkilane Dair Kanun’un 49. maddesinin (a) bendini iptal etti.

İptal edilen hükümde, “basın ahlâk esaslarına” riayet etmeyen gazete, dergi ve internet sitelerine verilecek ilan ve reklamların iki ay geçmeyecek süreyle kesilmesi öngörülüyordu. Kanunda, basın ahlakının ne olduğu veya kapsamına dair bir tanımlama ya da ihlal etmenin kamuoyunda yaratacağı etkiyle ilgili herhangi bir açıklama yer almıyordu.

Anayasa Mahkemesinin 2025 yılında verdiği bir diğer önemli karar ise 5651 sayılı Kanun kapsamında verilen erişim engeli kararlarının ölçüsüz olduğu hükmü. Mahkeme, haber sitelerine yönelik toplu erişim engellerinin ölçüsüz olduğuna ve URL bazlı müdahale yerine tüm sitenin kapatılmasının basın özgürlüğünü ihlal ettiğine hükmetmiştir. Bu kararlar, idari ve yargısal makamların erişim engeli uygulamalarında daha dar ve hedefli müdahale yöntemlerini benimsemesi gerektiğini ortaya koydu.

Anayasa Mahkemesi, gazetecilere yönelik ceza davalarına ilişkin bireysel başvurularda, gazetecilik faaliyetleri kapsamında yapılan haber ve yorumların cezalandırılmasına dair alt derece mahkemesi kararlarını incelemiş ve bu tür müdahalelerin çoğunda ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine hükmetmiştir. Mahkeme, özellikle kamu otoriteleri ve siyasetçilere yönelik eleştirilerin daha geniş bir ifade özgürlüğü alanı içinde değerlendirilmesi gerektiğini vurgulamış, gazetecilerin kullandığı sert ve rahatsız edici ifadelerin tek başına cezalandırma gerekçesi olamayacağını belirtmiştir. Bu kararlarla birlikte, Türk Ceza Kanunu kapsamında uygulanan “hakaret” ve benzeri suç tiplerinin gazetecilik faaliyetlerine uygulanmasında daha

¹ <https://www.mlsaturkey.com/tr/mlsadan-sansur-yasasi-davaları-raporu-davaların-72sinde-gazeteciler-sanik-mahkumiyetten-cok-yargilama-sureci-one-cikiyor>

² <https://platform24.org/aym-bik-ilan-cezasi-yetkisi/>

dar ve ölçülü bir yorum yapılması gerektiği yönünde açık bir içtihat ortaya konmuştur.

Anayasa Mahkemesi, sosyal medya paylaşımlarına ilişkin başvurularda ise özellikle son yıllarda uygulanan ceza ve soruşturma pratiklerini değerlendirmiş ve ifade özgürlüğünün dijital mecralarda da aynı koruma kapsamına sahip olduğunu açıkça belirtmiştir. Mahkeme, sosyal medya paylaşımlarının cezalandırılabilmesi için kamu düzenine yönelik açık ve yakın bir tehlikenin somut olarak ortaya konulması gerektiğini, soyut değerlendirmeler veya geniş yorumlarla ceza verilmesinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ifade etmiştir. Bu yaklaşım, özellikle "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma" suçunun uygulanmasında doğrudan referans alınan bir çerçeve oluşturmuştur.

Gazetecilere yönelik tutuklama tedbirlerine ilişkin kararlarında ise Anayasa Mahkemesi, kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ile ifade özgürlüğünü birlikte değerlendirmiştir. Mahkeme, gazetecilerin haber ve yorumları nedeniyle tutuklanmasının ancak istisnai durumlarda mümkün olabileceğini, tutuklama tedbirinin somut delillere dayanması gerektiğini ve alternatif tedbirlerin yeterli olduğu durumlarda tutuklamaya başvurulamayacağını açıkça ortaya koymuştur. Bu kapsamda verilen ihlal kararlarında, tutuklamanın cezalandırma aracına dönüşmemesi gerektiği vurgulanmış ve alt derece mahkemelerinin kararlarında yeterli gerekçe bulunmaması ihlal nedeni sayılmıştır.

AİHM KARARLARI

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, TRT'de baş kameraman olarak çalışan Binali Erdoğan'ın sosyal medya paylaşımları sebebiyle "cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla kamu görevinden çıkarılmasının "düşünce ve ifade özgürlüğünün" ihlali olduğuna karar verdi. Mahkeme, Erdoğan'a 7 bin 600 Euro tazminat ödemesine hükmetti.

Erdoğan kararı dışında 2025 yılı içerisinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin Türkiye hakkında ifade ve basın özgürlüğü alanında verdiği kararlar, önceki yıllarda görülen büyük davalar gibi geniş yankı uyandıran yeni içtihatlar üretmekten ziyade, mevcut içtihadın uygulandığı ve tekrarlandığı dosyalardan oluştu. Bu dönemde açıklanan kararların önemli bir bölümü, önceki yıllarda yapılmış başvuruların sonuçlandırılması niteliğindeydi ve Mahkeme, bu dosyalarda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesine ilişkin yerleşik değerlendirmelerini sürdürdü.

2025 yılı içinde kamuoyuna yansıyan Türkiye kararlarında Mahkeme, özellikle gazetecilerin ve bireylerin ifade özgürlüğüne yönelik cezai yaptırımların orantısızlığına dikkat çekti. Ancak bu kararlar, belirli bir yeni içtihat üretmekten ziyade, daha önceki kararlarında ortaya koyduğu "zorunlu toplumsal ihtiyaç", "orantılılık" ve "ifadenin rahatsız edici olmamasının korunması" ilkelerini tekrar etti.

BASIN DAVALARI

2025 yılı boyunca gazetecilere yönelik yargı süreçleri, önceki yıllarda gözlemlenen eğilimlerin devamı niteliğinde olmakla birlikte, kapsam ve yoğunluk açısından dikkat çekici bir artış göstermiştir. Yıl genelinde gözaltı, tutuklama ve adli kontrol tedbirlerinin birlikte ve sistematik biçimde uygulandığı görülmektedir. Medya Özgürlüğüne Destek Projesi kapsamında hazırladığımız bu raporda, Gazeteciler Cemiyeti olarak derlediğimiz bilgilerin yanı sıra proje yürütücüsü olan Türkiye Gazeteciler Sendikası verilerinden de yararlanarak elde ettiğimiz verilere göre 2025 yılı içerisinde:

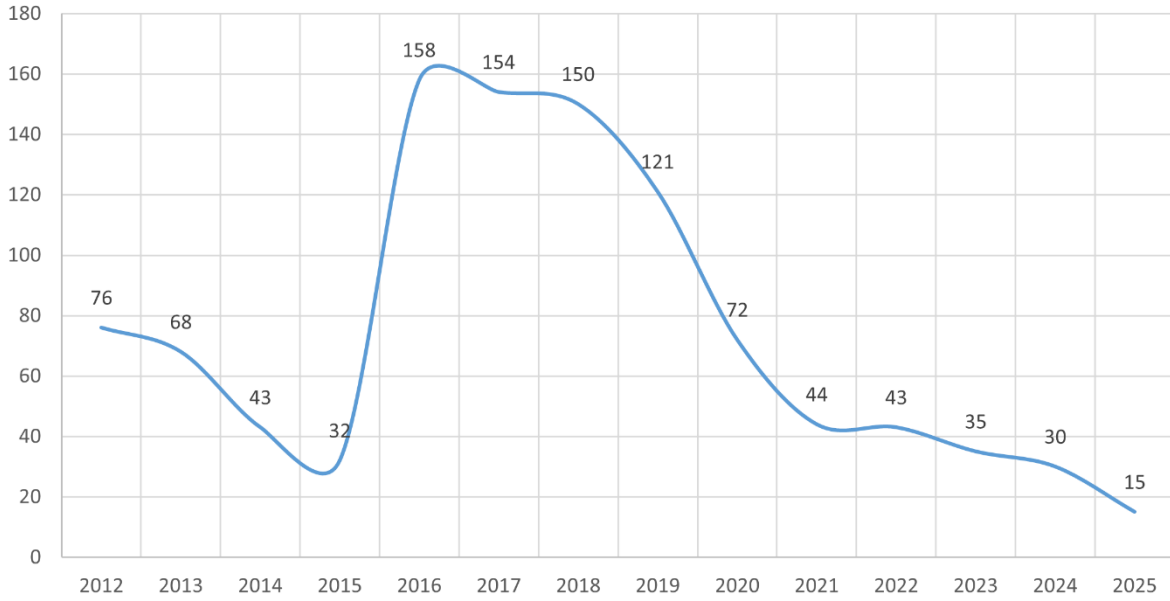
- En az 57 gazeteci gözaltına alındı,
- 32 gazeteci tutuklandı
- 37 gazeteci tahliye edildi,
- 3 gazeteci hakkında ev hapsi uygulandı,
- Yıl sonunda en az 15 gazeteci cezaevinde kalmaya devam etmiştir.

2024 Medya İzleme Raporundaki verilerimizle karşılaştırdığımızda (112 gözaltı, 43 tutuklama), toplam gözaltı ve tutuklama sayılarında küçük bir düşüş olmasına rağmen, her yıl 50'den fazla gazetecinin gözaltına alınması, 30'dan fazla gazetecinin tutuklanması, ülkemizde basın ve ifade özgürlüğü atmosferinin içinde bulunduğu karamsar tabloyu özetlemektedir. Bu tablo, gazetecilere yönelik yargı süreçlerinin yalnızca istisnai değil, süreklilik arz eden bir uygulama haline geldiğini ortaya koymaktadır. Yıl boyunca farklı ulusal ve uluslararası kuruluşların yayımladığı raporlar da cezaevindeki gazeteci sayısına ilişkin benzer bir tabloyu işaret etmektedir.

- MLSA Hukuk Birimi 2025 Faaliyet Raporuna göre 2025 yılı içerisinde 29 gazeteci gözaltına alındı.¹
- Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI) 2025 Türkiye Misyonuna göre 259 gazeteciye etkileyen 137 basın özgürlüğü ihlali gerçekleşti.²
- Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) Türkiye Temsilcisi Erol Önderoğlu'nun hazırladığı rapora göre 2025 yılında Türkiye'de en az 29 gazeteci tutuklandı, 3 gazeteci ev hapsi cezası aldı, 58 gazeteci ise tutuklandı.
- CHP Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in 2025 Yılı Basın Özgürlüğü Raporuna³ göre gazeteciler 2025 yılında 610 kez hakim karşısına çıkmak zorunda kaldı. Furkan Karabay 201, İlke TV'denERCÜMENT AKDENİZ 247, Elif Akgül 101, Kaos GL Genel Yayın Yönetmeni Yıldız Tar 102 gün cezaevinde kaldı.

Farklı raporlardaki farklılıklar, veri toplama yöntemlerinden kaynaklanmakla birlikte, genel eğilim gazetecilerin yıl içinde kısa süreli de olsa hapisle karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Gazeteciler Cemiyeti'nin medya izleme ve raporlama çalışmalarına başladığı 2012 yılından bu yana tutulan kayıtlara göre cezaevindeki gazetecilerin sayısına ilişkin grafik 2025 yılı sonunda şöyle oldu:

GRAFİK 1: 2012-2025 Yılları Arasında Cezaevindeki Gazeteci Sayıları



Grafikte öne çıkan 2016 yılına dair ani yükseliş, 15 Temmuz darbe girişiminden kaynaklanıyor. 2019 yılından itibaren ise darbe girişimi ve takip eden süreçte içeri atılanların infaz süresi bittiği için düşmeye başlasa da yalnızca Haziran ayında 6 gazetecinin cezaevine girdiğini eklemek gerekir. Cezaevinde kalma sürelerinin düşmesi sebebiyle son iki yılda cezaevindeki gazeteci sayısı düşse dahi yıl içerisinde cezaevinde belli bir süre kalan gazeteci sayısı giderek daha fazla artıyor. Dolayısıyla grafikte azalma bir normalleşme ve özgürleşme anlamına gelmiyor.

Gazetecilere yönelik hak ihlalleri ve şiddette İmamoğlu davaları dönüm noktası oldu. Henüz 19 Mart öncesinde, İmamoğlu'nun yargılandığı bir davadaki bilirkişi ifadesinin haberleştirilmesi sebebiyle Halk TV'den Suat Toktaş, Serhan Asker, Kürşad Oğuz, Barış Pehlivan ve Seda Selek yargılanırken, Suat Toktaş 34 gün tutuklu kaldıktan sonra tahliye edildi. Şubat ayında BirGün çalışanı 3 gazeteci, İmamoğlu davalarının savcısı Akın Gürlek'e dair haberleri sebebiyle "terörle mücadelede görev almış kişileri hedef gösterme" suçlamasıyla gözaltına alınmıştı.

19 Mart'ta CHP'li İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınıp tutuklanmasının ardından ise İstanbul'da çok sayıda gazeteci soruşturmaya tabi tutuldu; 13'ü polis şiddetiyle karşılaştı, 14'ü gözaltına alındı, 7'si tutuklandı, 700'den fazla sosyal medya hesabına erişim engeli getirildi.

¹ <https://www.mlsaturkey.com/tr/mlsa-hukuk-birimi-2025-faaliyet-ozzeti-durumlar-gozaltilar-ve-mucadele>

² <https://turkiye.ipi.media/wp-content/uploads/2026/03/2025-Turkey-mission-report.pdf>

³ <https://t24.com.tr/politika/chpli-cakirozerden-2025-basin-ozgurlugu-raporu-tmsf-turkiyenin-en-buyuk-medya-patronu-oldu-95-gazeteci-gozaltina-alindi-39-gazeteci-tutuklandi.12-89674>

Dagens ETC muhabiri İsveçli Joakim Medin, 27 Mart'ta Türkiye'ye girişinde yine bu suçlama sebebiyle tutuklandı. Bianet'in 2025 İlk Çeyrek Medya Gözlem Raporuna göre, yılın ilk üç ayında en az 19 gazeteci ve karikatürist, Cumhurbaşkanına hakaret suçlamasıyla gözaltına alındı.¹ Gözaltına alınan gazeteciler, Barış Pehlivan, Ozan Alper Yurtoğlu, Deniz Yücel, Ahmet Sever, Levent Gültekin, Sedef Kabaş, Hayko Bağdat, Baransel Ağca, Çiğdem Akbayrak, Erk Acarer, Julien Serignac, Gerard Biard, Laurent Sourisseau, "Alice", Ramazan Yurttapan, Haydar Ergül, Sultan Keleş, Furkan Karabay (2 kez) ve Rüstem Batum oldu. Ayrıca bu rapor hazırlanırken, gazeteci Fatih Altaylı da cumhurbaşkanına hakaret ve tehdit suçlaması ile gözaltına alınıp tutuklandı.

21 Haziran tarihinde Cumhurbaşkanı Başdanışmanı Oktay Saral, gazeteci Fatih Altaylı'nın açıklamalarının bir bölümünü içeren bir videoyu X (eski adıyla Twitter) hesabından "Altaylı! Suyun ısınmaya başladı" ifadeleriyle paylaştı. Bu paylaşımın ardından saatler içinde Altaylı hakkında soruşturma başlatıldı, aynı gün gözaltına alındı ve 22 Haziran tarihinde "Cumhurbaşkanını tehdit" (TCK 310/2) suçlamasıyla tutuklandı.

Haziran ayının sonlarında kamuoyunda "karikatür krizi" olarak anılan süreç, LeMan dergisinde yayımlanan bir karikatürün ardından başladı ve dergi çalışanı beş kişinin tutuklanmasıyla sonuçlandı. 26 Haziran tarihli sayıda yayımlanan karikatürün Hz. Muhammed'i tasvir etmediği dergi tarafından belirtilmiş olsa da, sosyal medyada hızla büyüyen tepkiler 30 Haziran gecesi dergi binası önünde protestolara dönüştü. Bazı protestocuların binaya girmeye çalıştığı ve tehdit içerikli sloganlar attığı görülürken, polis müdahalesiyle girişler engellendi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, "dini değerleri alenen aşağılama" suçlamasıyla soruşturma başlattı ve aynı gece gerçekleştirilen operasyonlarda derginin üst düzey çalışanları gözaltına alındı. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya ise gözaltı görüntülerini paylaşarak karikatürü sert ifadelerle eleştirdi.

23 Eylül 2025'te gazeteci Merdan Yanardağ, programcı Musa Özügurlu ve Haber Müdürü İhsan Demir, Tele 1 yayınındaki bir alt bant gerekçe gösterilerek gözaltına alındılar. Kanal yöneticileri, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 21 Eylül'de 'Türkiye'nin Yönü' programında ekranlara yansıyan "RTE'nin (Recep Tayyip Erdoğan), Netanyahu'dan farkı ne?" alt yazısıyla ilgili başlattığı soruşturmada ifade verdi. Yanardağ, Özügurlu ve Demir çıkartıldıkları mahkemede 'yurtdışı çıkış yasağı ve karakola imza verme' adli kontrol tedbirleri uygulanarak serbest bırakıldı. Tele 1 kurumsal olarak bu alt yazı için özür dilemiş olsa da herhangi bir düşünce ve ifade sebebiyle gazetecilerin evlerinden alınması, yurtdışı yasağı ve adli kontrol cezası alması, Türkiye'de basın atmosferinin geldiği noktayı özetler nitelikte. Gazetecilerin üzerinde yargı ve emniyetin hoyratça kullanılması, alıştırmak istenen yeni bir norm haline geldi.

Aynı ay içerisinde yaşanan bir diğer olayda, Sözcü gazetesi muhabiri Enver Demirdaş kimliği belirsiz kişiler tarafından darp edildi. Saldırganlar kısa sürede yakalandı, ifadelerinde alkollü olduklarını ve gazeteciyi tanımadıklarını ileri sürdüler. Şüpheliler hakkında "basit yaralama" suçlamasıyla işlem yapıldı ve yargılama süreci devam etmek üzere serbest bırakıldılar. Ancak saldırının Demirdaş'ın gazetecilik faaliyetleriyle bağlantılı olup olmadığı veya olayın arkasında başka bir yönlendirme bulunup bulunmadığına dair kapsamlı bir soruşturma yürütülmedi.

Ekim 2025'te, ağırlıklı olarak çevre konularında çalışan gazeteci ve belgeselci Hakan Tosun, İstanbul'da sokakta fiziksel saldırıya uğradı ve kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi. Saldırının nedeni henüz kesin olarak aydınlatılamadı, ancak Tosun ailesinin avukatları tarafından dile getirilen soruşturmadaki ciddi usulsüzlük iddiaları, failerin kimliğinden bağımsız olarak soruşturmanın kapsamı ve bağımsızlığına ilişkin önemli soru işaretleri doğurdu.

Gazeteci Merdan Yanardağ ise Ekim ayında gözaltına alındıktan sonra "siyasal veya askeri casusluk" suçlamasıyla hakkında iddianame düzenlendi. Yanardağ'ın kurucusu ve genel yayın yönetmeni olduğu Tele 1 televizyon kanalına, kendisine ait olmamasına rağmen, ifadesi alınmak üzere savcılığa sevk edilmeden önce Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından el konuldu.

İBB'ye yönelik "yolsuzluk" iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında gazeteciler Soner Yalçın, Şaban Sevinç, Aslı Aydıntaşbaş, Ruşen Çakır, Yavuz Oğhan ve Batuhan Çolak 6 Kasım'da gözaltına alındı. Gazeteciler; "yalan bilgiyi alenen yayma" ve "suç örgütüne yardım" suçlamalarıyla İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde ifade verdi. Gazeteciler, ifadelerinin ardından yurtdışına çıkış yasağı ile serbest bırakıldı.

Gazeteci Tolga Şardan hakkında, kamu kurumlarına ait elektronik imza sistemindeki veri sızıntısına ilişkin haberleri nedeniyle adli kontrol tedbirleri uygulandı; bu kapsamda yurt dışına çıkış yasağı getirildi. Gazeteci Furkan Karabay, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik soruşturmalara ilişkin haberleri nedeniyle gözaltına alındı ve tek kişilik hücrede tutuldu.

¹ <https://static.bianet.org/2025/05/bia-medya-gozlem-raporu-2025-ilk-ceyrek.pdf>

Gazeteci Ercüment Akdeniz ise “terör örgütü üyeliği” suçlamasıyla 247 gün tutuklu kaldıktan sonra Ekim ayında yurt dışı çıkış yasağı şeklinde adli kontrol tedbiri uygulanarak tahliye edildi. Gazeteci İsmail Saymaz hakkında ise Mart-Mayıs 2025 tarihleri arasında yaklaşık iki ay süreyle ev hapsi uygulandı.

BASIN KARTI DÜZENLEMELERİ

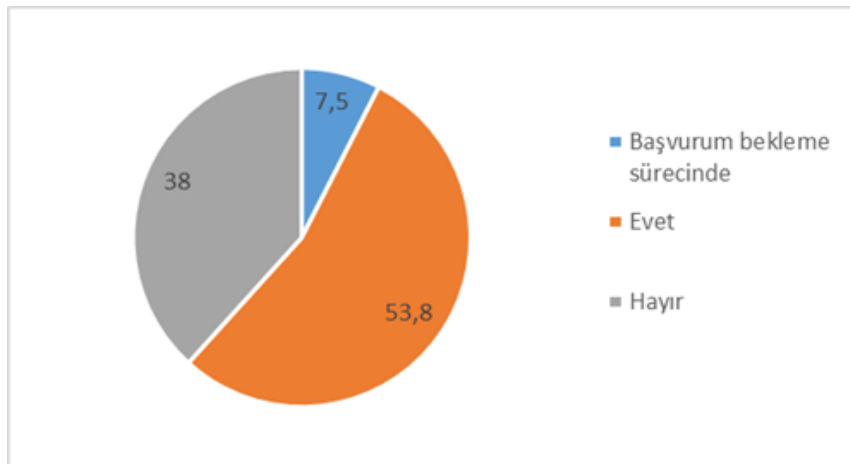
Yeni Basın Kanunu uyarınca 10 Nisan 2023'te yayımlanan yeni Basın Kartı Yönetmeliği'ne Gazeteciler Cemiyeti'nin öncülüğünde meslek örgütlerinin Danıştay'da açtığı davalarda elde edilen kazanımlar yansımıştı. Danıştay tarafından yürütmesi durdurulan, gazetecilerin “basın meslek onurunu zedeleyecek işler yapması”, “milli güvenlik ya da kamu düzenine aykırı davranışlarda bulunması veya bu tür davranışları alışkanlık edinmesi” halinde kartın iptal edilebileceği gibi hükümler yeni yönetmelikte yer almadı. Ancak Basın İlan Kurumu Genel Kurulu kararıyla kabul edilen Basın Ahlak Esaslarına aykırı davranışı halinde gazetecinin basın kartının Komisyon tarafından iptal edilebileceği ya da kamu enformasyon görevlilerine de basın kartı verilebileceği yönündeki tartışmalı maddeler yeni yönetmelikte kalmaya devam ediyor. Keza Basın Ahlak Esasları çerçevesinde kartı iptal edilen gazetecinin bir yıl süreyle yeni kart alamayacağı hükümlerine yönelik olarak, Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Gazeteciler Sendikası 2023'te ilgili maddeleri Danıştay'a götürerek yürürlüğün durdurulması ve iptal davası açmıştı.

2024 yılında Basın Kartı Yönetmeliğinde değişiklik yapılmış, buna göre, sürekli basın kartı alabilmek için yapılan süre hesabında, serbest basın kartı taşınan dönemlere ait toplam sürenin en fazla 24 ayının dikkate alınacağı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra yapılan değişiklikle Anadolu Ajansında (AA) ve Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunda (TRT) haber alanında çalışmayanlara basın kartı verilmeyecek.

2024 yılında 5 Mart, 5 Haziran ve 5 Kasım tarihlerinde üç Basın Kartı Komisyonu toplantısı yapılmış, bu toplantılarda 2839 göreve bağlı basın kartı, 745 sürekli basın kartı, 6 serbest basın kartı, 2 basın şeref kartı düzenlenmiştir. 2025 yılı başında, 22 bin 929 basın kartı bulunmakta olup, bunlardan 7 bin 684'ü sürekli basın kartıdır. 2024 başında basın kartı sayısı 20 bin 860'ken, bunların 7 bin 76'sı sürekli basın kartıydı. Gazeteciler Cemiyeti olarak düzenlediğimiz Mesleki Memnuniyet Anketi, gazeteciler içinde basın kartı sahipliği durumuna dair tabloyu gözler önüne seriyor.

Araştırmaya katılan gazetecilerin yüzde 53,8'i basın kartı sahibi olduğunu, yüzde 38'i basın kartının olmadığını belirtmiştir. Yüzde 7,5'lik bir kesim ise basın kartı başvurusunun bekleme sürecinde olduğunu ifade etmektedir.

GRAFİK 2: Basın Kartı Sahipliği



Bu oran dikkate değerdir ve küçümsenmemelidir. Son yıllarda Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın basın kartı başvurularını değerlendirme sürecinde izlediği belirsiz ve seçici tutum, birçok gazetecinin başvurusunun ya reddedilmesine ya da uzun süre karşılıksız bırakılmasına yol açmaktadır. Bu durum, gazeteciler üzerindeki baskının siyasal ve yönetsel nitelikte yeni bir biçimi olarak değerlendirilmektedir. Başvurusu sonuçlandırılmadan bekletilen gazeteciler, Türkiye'deki basın ortamının son dönemde öne çıkan sorun başlıklarından biri olmayı sürdürmektedir.

RADYO TELVİZYON ÜST KURULU (RTÜK) VE BASIN İLAN KURUMU (BİK)

Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) ve Basın İlan Kurumu (BİK), Türkiye’de televizyon ve yazılı basının düzenlenmesi, denetlenmesi ve desteklenmesi amacıyla kurulmuş kamu kurumlarıdır. Ancak 2025 yılı boyunca bu iki kurumun uygulamaları, medya sektörü tarafından sıklıkla tartışma konusu olmuş; özellikle ifade özgürlüğü ve ekonomik sürdürülebilirlik açısından eleştirilmiştir. RTÜK, geçtiğimiz yıl dozu artan ağır para ve ekran karartma cezalarını bu yıl da sürdürmeye devam ederken, kurul başkanı Ebubekir Şahin, bağımsız medya kuruluşları ve gazetecilere yönelik skandal açıklamalarıyla gündemde kaldı.

Gazeteciler Cemiyetinin açtığı dava üzerine Basın İlan Kurumu’nun basın kuruluşlarına uyguladığı süreli ilan durdurma cezaları ile ilanların tamamen kesilmesine imkân tanıyan düzenlemeye ilişkin 17 Haziran 2025 tarihli Anayasa Mahkemesi kararı, 13 Ekim’de Resmî Gazete’de yayımlandı. Mahkeme, ilan ve reklam kesme yetkisinin hangi koşullarda uygulanacağına dair yasal çerçevenin açık ve belirli olmadığını, “basın ahlâk esasları” gibi muğlak bir kavrama dayandığını tespit ederek bu düzenlemeyi Anayasa’ya aykırı buldu ve Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanun’un 49. maddesinin (a) bendini iptal etti.

Ancak mevcut mevzuat kapsamında resmi ilan yayınlama yeterliliğine ilişkin kriterlerin ağırlığı, özellikle yerel medya kuruluşları üzerinde ciddi bir ekonomik baskıya yol açmakta; bu durum, Basın İlan Kurumu’nun sektördeki rolüyle ilgili eleştirilerin sürmesine neden olmaktadır.

Nitekim Gazeteciler Cemiyeti’nin düzenlediği Durum Değerlendirme Toplantıları’nda da yerel gazeteciler, BİK’in uygulamalarını en önemli sorun alanlarından biri olarak ifade etmişlerdir. Özellikle ilan desteği için Kurumun istediği şartların yerel medyaya göre düzenlenmemesi, dağıtılan ilanların sınırlandırılması gibi sorunlar, yerel gazetelerin küçülme, kapanma ve birleşme üçgenine sıkışmasına neden olmaktadır.

RTÜK ise özellikle eleştirel yayın politikası benimseyen televizyon kanallarına yönelik yüksek para cezaları ve yayın durdurma kararlarıyla gündeme gelmektedir. Özellikle para cezalarında kimi medya kuruluşlarının partizan bir biçimde muaf tutulması, Türkiye’de medya atmosferinde kutuplaşmayı yoğunlaştırmaktadır. Bu uygulamalar, kurulun görev ve yetki sınırları bağlamında kamuoyunda ve medya çevrelerinde tartışılmakta, zaman zaman basın özgürlüğü ile bağdaşmadığı yönünde değerlendirmelere konu olmaktadır.

Her iki kurumun da hem yürürlükteki mevzuatı uygulama biçimi hem de mevcut yetki çerçevesinin ötesine geçen yaklaşımları, medyada çoğulculuk ve bağımsızlık açısından eleştirilere neden olmaktadır.

RTÜK

RTÜK, iktidara yönelik eleştirel yayın yapan bağımsız radyo ve televizyon kanallarını Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun’un 8. Maddesinin birinci fıkrasına dayanarak cezalandırıyor. Madde tarafsızlık, hukukun üstünlüğü, millî ve manevî değerler, bölücülük, ayrımcılık, kin ve düşmanlığa tahrik, eleştiri sınırları ötesinde hakaret ve iftira, haksız çıkar, insan onuru ve özel hayatın gizliliği gibi bentlerle yayıncılara sorumluluk yüklüyor.

Ancak CHP ve DEM Parti kontenjanından seçilen üç üyenin muhalefetine karşın kararlar Üst Kurul’un AK Parti ve MHP kontenjanından seçilen üyeleri tarafından alınıyor. Bu ağırlık sebebiyle de kurumun aldığı kararlar, özellikle verilen cezalar siyasi motivasyonlarla yönlendirilebiliyor.

RTÜK, yasa çerçevesinde hareket edildiğini savunsa da basın özgürlüğünü tehdit eden ceza kararlarına dayanak yapılan 8. Maddenin birinci fıkrası, içerdiği 23 ayrı bentte yayıncılarla birlikte RTÜK üyelerine de sorumluluk yüklüyor. Bunlar arasında “siyasi partilerle ilgili taraf tutar nitelikte yayın yapılamayacağı”, “yargı kararı olmaksızın kimsenin suçlu ilan edilemeyeceği ve yargılama sürecini ve tarafsızlığını etkiler nitelikte yayınlar yapılamayacağı”, gibi maddeler kâğıt üzerinde çoğulcu, demokratik ve eşitlikçi uygulamaya hizmet etse de uygulamada bu maddelerde ilkesel yaklaşım iktidar bürokratlarının kişisel kanaatlerine göre hayata geçiyor.

Örneğin RTÜK, açıkça iktidar koalisyonundaki partileri destekleyen, yanlı yayın yapan, muhalif siyasetçileri hakarete varan ifadelerle suçlayan, hiçbir temeli olmayan iftiralarla karalayan, hedef gösteren ve tehdit eden, siyasi iktidar lehine dezenformasyon yapan televizyon kanallarını cezalandırmıyor.

Gazeteciler Cemiyeti’nin Medya Özgürlüğüne Destek Projesi kapsamında yürüttüğü araştırma ile Radyo

ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) üyesi İlhan Taşcı'nın¹ kamuoyuyla paylaştığı verileri derlediğimizde, RTÜK 1 Ocak – 31 Aralık 2025 tarihleri arasında iktidarı eleştiren yayın kuruluşlarına toplam 52 ayrı yaptırım uyguladı. Bu yaptırımların toplam parasal karşılığı 92 milyon 790 bin 898 TL olarak hesaplanıyor. Verilen cezalarda en çok Cumhurbaşkanı başta olmak üzere hükümet temsilcilerinin eleştirilmesi gündeme gelirken ayrıca iktidara yakın Yeni Şafak gibi gazetelerde yapılan haberlerin eleştirilmesi dahi RTÜK tarafından ceza sebebi sayıldı.

2025 yılı boyunca iktidara yakın yayıncılara herhangi bir ceza uygulanmadı. Bu durum, RTÜK'ün yaptırımları fiilen "iktidarı eleştiren" ve "iktidarı destekleyen" yayıncılar arasında ayırım yaparak uyguladığı yönündeki en güçlü gösterge. RTÜK, bu haliyle 8. Madde cezalarını gazetecilere ve medya gruplarına deyim yerindeyse taraf seçmeye zorlayacak bir sopa olarak kullandı.

İktidarın icraatlarını eleştiren ve sorgulayan yayın kuruluşlarına toplam 29 program durdurma, 50 idari para cezası ve toplamda 25 gün yayın durdurma yaptırımı uygulandı. Bu yaptırımların toplam mali karşılığı 92 milyon 790 bin 898 TL oldu.

İBB DAVALARI BELİRLEYİCİ OLDU

RTÜK'ün 8. madde üzerinden en sık ceza verdiği dönem Ocak ve Mart ayları oldu. Ocak ayında İstanbul Büyükşehir Belediyesine yönelik yargı operasyonunun detaylarının netleşmesiyle birlikte yapılan eleştirel yayınlar ile 19 Mart operasyonu sonrasında hem operasyonun niteliği, yargı mensuplarının bağımsızlığı ve Saraçhane eylemleri olarak da bilinen protestoların haberleştirilmesi en fazla ceza verilen gündemler oldu. RTÜK; Halk TV, Tele 1, SZC TV ve NOW TV'ye bu süreçte 9 defa para cezası verdi. Bu yılın trajikomik olarak nitelendirilebilecek diğer ceza unsurları arasında RTÜK politikalarının eleştirilmesi (2 defa) ve Suriye'deki hükümetin eleştirilmesi (2 defa) yer aldı. Ayrıca Tele 1, ölümünden sonra Ferdi Tayfur'un eleştirilmesi sebebiyle para cezası aldı. Yargı, emniyet mensupları ile hükümet temsilcilerinin eleştirilmesi de birden fazla kez cezalandırıldı. Siyasi gerekçeli cezaların yanı sıra, NOW TV'de yayınlanan Şakir Paşa dizisinin aile yapısına uymadığı öne sürülerek hem para cezası hem de yayın durdurma cezası alması, genel anlamda ifade özgürlüğüne, Türkiye'nin laik yapısına ve farklı yaşam tarzlarına yönelik bir sansür olarak değerlendirildi.

2025 yılında RTÜK'ün 8. madde cezaları içerisinde yayın durdurma da sıklıkla başvurulmuş bir sansür yöntemi oldu. Hükümet eleştirileri, Osmanlı tarihi eleştirisi ve 19 Mart eylemlerindeki polis şiddetinin eleştirilmesi gibi konuların yayınlara konu olması nedeniyle verilen yayın durdurma cezaları, televizyon haberciliğini sınırlayan bir müdahale olarak değerlendirildi. Yüksek tutarlı ve belirgin biçimde taraflı uygulanan para cezalarının yanı sıra, yayın durdurma cezaları da hem ekonomik hem de demokratik açıdan ciddi bir tahribat yarattı.

İlhan Taşcı'nın yayınladığı raporda ise iktidara yakınlığıyla bilinen yayıncılar açısından dikkat çekici bir tablo ortaya konuldu. Buna göre, yıl boyunca bu yayın kuruluşlarına yönelik herhangi bir inceleme raporu hazırlanmadı ve idari para cezası uygulanmadı. Bu yayıncılar için kesilen toplam ceza miktarının "0 TL" olduğu belirtildi. Taşcı, ayrıca TELE1 kanalının 24 Ekim'de kayyum atanmasına kadar en fazla ceza verilen yayıncı olduğunu ve toplam 15 yaptırımla karşılaştığını ifade etti.

Taşcı, açıklamasında RTÜK'ün basın ve ifade özgürlüğüne yaklaşımını da eleştirerek, yaptırımların eleştirel yayınlara yöneltilirken, yoğun şikâyetlere konu olan gündüz kuşağı programlarına karşı etkili bir denetim uygulanmamasına tepki gösterdi. Bu durumu "topluma verilen ciddi bir zarar" olarak nitelendirdi. Ayrıca, muhalefete ait siyasi etkinliklerin yayınlanmamasının dahi yaptırıma konu edildiğini belirterek, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in mitinginin canlı yayınlanmasının RTÜK tarihinde ilk kez cezaya gerekçe yapıldığını vurguladı.

2025 yılında RTÜK'ün yalnızca televizyon kanallarına değil, dijital platformlara da yaptırım uyguladığı görüldü. Bu kapsamda HBO Max, Disney XD, MUBİ, Prime Video, Netflix, Spotify ve TV+ platformlarına yönelik idari para cezaları kesildi ve farklı içeriklere ilişkin toplam 10 kez katalogdan çıkarma kararı verildi. Dijital platformlara uygulanan idari para cezalarının toplam tutarı 2 milyon 888 bin 844 TL olarak kaydedildi. RTÜK'ün yaptırımlarına ilişkin dikkat çeken örneklerden biri Sözcü TV'ye yönelik uygulama oldu. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 23 Mart 2025 tarihinde tutuklanmasının ardından gerçekleşen protestoları yayınlayan kanal, "halkı kin ve düşmanlığa teşvik" iddiasıyla 27 Mart'ta 10 gün yayın durdurma cezasına çarptırıldı. Ankara 25. İdare Mahkemesi 30 Mayıs'ta bu cezaya ilişkin yürütmenin durdurulmasına karar verdi. Ancak daha sonra Ankara 7. İdare Mahkemesi bu kararı kaldırdı ve Sözcü TV'nin yayınının 9 Temmuz'da 10 gün süreyle durdurulması kesinleşti. Kanal, 19 Temmuz'da yeniden yayına başladı.

¹ (<https://tr.euronews.com/2025/12/31/rtuk-uyesi-tasci-2025te-iktidari-elestiren-yayincilar-927-milyon-tl-degerinde-ceza-aldi>)

Medya sahipliği ve yayıncılık açısından yılın en önemli gelişmelerinden biri ise TELE1'e yönelik kayyum ataması oldu. 24 Ekim 2025 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen "casusluk" soruşturması kapsamında, aralarında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, seçim kampanya direktörü Necati Özkan ve TELE1 Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ'ın bulunduğu isimler hakkında soruşturma başlatıldı.

Soruşturma kapsamında TELE1 binasında arama yapılırken, Merdan Yanardağ gözaltına alındı. Kanalın canlı yayını sırasında polis ekiplerinin Yanardağ'ın odasında arama yaptığı ancak yayına doğrudan müdahale etmediği bildirildi. Aynı günün akşam saatlerinde başsavcılık, kanalın sahibi olan ABC Radyo Televizyon ve Dijital Yayıncılık A.Ş.'ye kayyum atandığını duyurdu.

Kayyum olarak görevlendirilen TMSF heyeti, ana haber bülteni sırasında yayının durdurulmasını talep etti. Yayın, gazeteci Murat Taylan'ın izleyicilere hitaben yaptığı kapanış konuşmasının ardından sona erdirildi ve kanal bant yayına geçti.

Kayyum atanmasının ardından kanaldan ayrılan gazeteciler tarafından kurulan TELE2 Haber, 15 Kasım 2025 tarihinde çevrimiçi yayın hayatına başladı. TELE1 yayınının kesildiği saat olan 19.28'de başlatılan yayın, sembolik bir süreklilik vurgusu taşıdı.

RTÜK 8. MADDE CEZALARI

TABLO 1: RTÜK 8. Madde Cezaları

Kanal	Ceza Sayısı	Toplam Ceza (TL)
HALK TV	12	7.026.109 TL
TELE1	15	2.737.602 TL
NOW TV	7	62.180.225 TL
SZC TV	16	13.487.540 TL
FLASH TV	2	391.086 TL

YAYIN DURDURMA CEZALARI

• TELE1

5 gün yayın durdurma

Gerekçe: Hükümet eleştirisi (Temmuz 2025)

• HALK TV

10 gün yayın durdurma

Gerekçe: Osmanlı İmparatorluğu eleştirisi (Haziran 2025)

• SZC TV

10 gün yayın durdurma

Gerekçe: Polis şiddeti eleştirisi (Mart 2025)

• NOW TV

3 kez program durdurma

Gerekçe: Aile yapısına uymayan içerik (Şubat 2025)

b. Hak ihlalleri

2025 yılı boyunca gazetecilere yönelik tutuklama uygulamaları, geçtiğimiz yıla kıyasla çoğunlukla belirli siyasi soruşturmalar ve toplu operasyonlar etrafında yoğunlaştı. Gazeteciler, “torba” operasyonların hedefi oldu. 19 Mart eylemleri, HDK soruşturması, Halk TV davası, Tele 1’e yönelik operasyon, birçok gazetecinin mesleklerini sürdürdüğü için yargılanmasına sebep olan davaların başında geldi.

Yılın ilk aylarında başlayan tutuklamalar, ilerleyen süreçte farklı dosyalar ve soruşturmalar kapsamında genişleyerek devam etti. Özellikle siyasi nitelikli davalar ve toplumsal olayların haberleştirilmesi, tutuklama kararlarının temel gerekçeleri arasında yer alarak, siyasal baskıların yargı bağımsızlığının önüne geçmeye devam ettiği ülkemizde, 2025 yılında gazetecilere ve basın özgürlüğüne yönelik ihlalleri yoğunlaştırdı.

Buna paralel olarak yıl içerisinde önemli sayıda gazetecinin tahliye edildiği görülmektedir. Ancak tahliyelerin büyük bölümünün de adli kontrol, yurt dışı yasağı, imza yükümlülüğü gibi kısıtlayıcı tedbirlerle birlikte gerçekleşmesi, bu türden tedbirlerin gazeteciler konu olduğunda rutin haline gelmesi Türkiye’deki basın atmosferi açısından endişe verici. Bu durum, tutuklama ve tahliye süreçlerinin birbirini takip eden döngüsel bir baskı mekanizması oluşturduğunu göstermektedir. Gazeteciler kısa süreli serbest bırakılmalarına rağmen uzun süre devam eden yargı süreçleriyle karşı karşıya kalmaktadır.

2025 yılı içerisinde gazetecilere en sık biçimde 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu’na muhalefet, örgüt propagandası, “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” (dezenformasyon yasası), cumhurbaşkanına hakaret ve yargı organlarını etkilemeye teşebbüs suçlarından dava açıldı.

Gazeteciliği suç haline getiren bu türden suçlama maddelerinin artması ve bu suçlardan açılan davaların yaygınlaşması, basın ve ifade özgürlüğünü yargı eliyle kısıtlamanın yeni ve yoğunlaştırılmış bir biçimi haline getirildi.

2025 yılında gazetecilere yönelik özgürlüğü kısıtlayıcı uygulamaların yalnızca tutuklama ile sınırlı kalmadığı, alternatif denetim mekanizmalarının da yoğun şekilde kullanıldığı görülmektedir. Ev hapsi, imza yükümlülüğü ve yurt dışı çıkış yasağı gibi tedbirler, özellikle siyasi davalar kapsamında sistematik bir uygulama haline gelmiştir. Proje kapsamında TGS ile birlikte derlediğimiz verilere göre 2025 yılı içerisinde Özlem Gürses ev hapsi, İsmail Saymaz haftada 1 gün imza ve yurt dışına çıkış yasağı, Ender İmrek ise hem ev hapsi hem de yurt dışına çıkış yasağı cezası almıştır.

EV HAPSİ VE YURT DIŞI YASAKLARI NORM HALİNE GELDİ

2025, gazeteciler için ev hapsi cezasının norm haline geldiği karanlık bir yıl oldu. Gazeteci İsmail Saymaz, 19 Mart günü İstanbul Başsavcılığının yürüttüğü Gezi soruşturması kapsamında gözaltına alındı.¹ 21 Mart’ta savcılığın talebiyle ev hapsi cezası aldı. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Saymaz’ın gözaltına alınması ile ilgili açıklamada gazeteciyi “Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım etmekle” suçladı.

Açıklamada buna dayanak olarak Saymaz’ın 2013 yılındaki Gezi Parkı olaylarına katılımına dair bazı iddialarda bulunuldu. Saymaz’ın, “Osman Kavala’nın web sitesinin hazırlanmasında ve eylemleri basın yoluyla yaygınlaştırma amacıyla kurmayı planladığı televizyon kanalının kurulması için rol alan şahıslarla konuşmalarının olduğu” öne sürüldü. Gezi davasının ana sanıklarından Osman Kavala, Can Atalay, Çiğdem Mater, Mücella Yapıcı ile olaylar sürecinde yoğun irtibatı olduğu da belirtildi. İsmail Saymaz, 56 gün ev hapsinde kaldıktan sonra yurtdışına çıkış yasağı ve adli kontrolle serbest bırakıldı. Saymaz’a yönelik ev hapsi cezası, yalnızca gazetecilere yönelik normalleşen ev hapsi, yurtdışı yasağı ve adli kontrol gibi baskı mekanizmaları açısından kritik değil. Aynı zamanda 12 yıl önce gerçekleşen demokratik protestolara katılmanın hangi hukuki temellerle suç sayılabildiğinin son derece muğlak ve tehlikeli bir zemin yarattığı, gazetecilerin belirsiz tarihlerdeki olayların suç sayılma ihtimali üzerinden korku iklimine itileceği yeni bir eşik aşılması oldu.

Gazeteci Özlem Gürses de 2024 yılı sonlarında yaptığı bir yayında Suriye’deki gelişmeleri aktarırken kullandığı bir ifade sebebiyle ev hapsi cezası aldı. İfadesinin dil sürçmesi olduğunu ifade etmesine rağmen, video kaydının küçük bir bölümünün sosyal medyada linç kampanyası haline dönüştürülmesi sebebiyle yargının da hedefi oldu. Gürses, 12 Şubat 2025’te 52 gün ev hapsinde kaldıktan sonra serbest bırakılırken, sosyal medya linçlerinin özellikle de video-TV yayını yapan gazeteciler için yaygınlaşmasının yeni ve acı bir örneği oldu.

¹ <https://www.bbc.com/turkce/articles/c8e72xnxw1ro>

2025 OPERASYONLAR YILI OLDU

2025 yılına gazetecilere yönelik kapsamlı operasyonlar damga vurdu. Halk TV, BirGün, Tele1 operasyonlarının yanı sıra, 19 Mart sonrası başlayan gözaltı dalgalarında da çok sayıda gazeteci gözaltına alındı.

2025'in ilk ayında gazeteciler Necla Demir, Rahime Karvar, Ahmet Güneş, Welat Ekin, Vedat Örüç ve Reyhan Hacıoğlu, terör örgüt üyesi olmak suçlamasıyla gözaltına alındı. 20 Ocak'ta 6 gazeteci de bu suçlama ile tutuklandı.

29 Ocak tarihinde, Halk TV canlı yayınında Barış Pehlivan'ın İBB davasına dair yaptığı haber sebebiyle gazeteciler Barış Pehlivan, Serhan Asker, Seda Selek, Suat Toktaş ve Kürşat Oğuz gözaltına alındı. Halk TV Genel Yayın Yönetmeni Suat Toktaş dava kapsamında 34 gün içeride tutulduktan sonra 4 Mart'ta beraat etti.

8 Şubat'ta BirGün gazetesinden Uğur Koç, Berkant Gültekin ve Yaşar Gökdemir, BirGün'ün, Sabah gazetesinde haberleştirilen bir Akın Gürlek ziyaretine haberlerinde yer vermeleri sebebiyle gözaltına alındı. Bu gözaltı, bir anlamda yargının basın özgürlüğüne yönelik çifte standardını da açık şekilde gözler önüne sermiş oldu. 8 Şubat'ta gözaltına alınan 3 gazeteci, 9 Şubat'ta serbest bırakıldı.

18 Şubat 2025'te gazeteciler Elif Akgül, Ercüment Akdeniz, Ender İrmek ve Yıldız Tar, İstanbul Başsavcılığı tarafından sürdürülen HDK soruşturması kapsamında gözaltına alındı. Halkların Demokratik Kongresine yönelik geriye dönük soruşturma kapsamında terör örgütüne üye olmak suçlamasıyla aralarında sanatçıların ve siyasetçilerin de olduğu geniş gözaltı dalgasının sonucunda gazeteci Ercüment Akdeniz 243 gün sonra ancak tahliye edilebildi. Gezi davasına benzer bir biçimde geriye dönük operasyonda, gazeteciler HDK toplantılarını takip etmek gibi doğrudan mesleki faaliyetleri sebebiyle yargılandılar.

Van'da Van Büyükşehir Belediye Başkanı Abdullah Zeydan'ın görevden uzaklaştırılmasını haberleştirdikleri için Ruşen Takva, Rabia Önver, Bilal Babat, Mehmet Güleş, Medine Mamedoğlu ve Behçet Bayhan 15 Şubat'ta gözaltına alındılar.

19 MART DÖNÜM NOKTASI

2025 yılı içinde yaşanan hak ihlallerini önceki dönemlerden ayıran temel kırılma noktası, 19 Mart sonrasında hem yargı süreçlerine hem de sokak protestolarının haberleştirilmesine yönelik ihlallerin belirgin biçimde artması oldu. 19 Mart'ta İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu başta olmak üzere çok sayıda belediye yöneticisi ve çalışanının gözaltına alınması, geniş çaplı protestolara yol açtı ve bu süreç, Türkiye'nin demokrasi tartışmalarında kritik bir eşik olarak değerlendirildi. Farklı şehirlerde günlerce süren eylemler, sert polis müdahaleleriyle karşılaştı; gözaltı ve tutuklama kararları hem ülke içinde hem de uluslararası alanda otoriterleşme tartışmalarını derinleştirdi.

Süreç boyunca yaklaşık 2 bin kişi gözaltına alındı, binlerce kişi polis şiddetine maruz kaldı ve anayasal toplanma hakkına yönelik müdahaleler öne çıktı. Bu dönemde gazeteciler de doğrudan hedef haline geldi. İmamoğlu davalarını ve protestoları takip eden gazeteciler gözaltına alındı, bazıları tutuklandı; Suat Toktaş 34 gün tutuklu kaldı. İstanbul'da protestoları izleyen çok sayıda gazeteci hakkında soruşturma açıldı; 13 gazeteci polis şiddetine maruz kaldı, 14'ü gözaltına alındı ve 7'si tutuklandı. Aynı dönemde 700'den fazla sosyal medya hesabına erişim engeli getirildi.

Sahada görev yapan gazeteciler de fiziksel şiddete maruz kaldı. Anadolu Ajansı, AFP, Reuters, Bianet ve çeşitli medya kuruluşlarından muhabirler ile bağımsız gazeteciler darp edildi, plastik mermilerle yaralandı. Aynı günlerde farklı medya kuruluşlarında çalışan gazeteciler de protestolar sırasında yoğun polis müdahalesine maruz kaldı. İstanbul ve İzmir'de eş zamanlı operasyonlarla toplam 11 gazeteci gözaltına alındı ve bazıları iki gün boyunca gözaltında tutuldu. İzmir'de BirGün çalışanlarına yönelik ev baskınları gerçekleştirildi.

Uluslararası basın da süreçten etkilendi. BBC News muhabiri Mark Lowen İstanbul'da gözaltına alındı ve ertesi gün sınır dışı edildi. Aynı gün gözaltına alınan İsveçli gazeteci Joakim Medin ise "cumhurbaşkanına hakaret" suçlamasıyla tutuklandı. Sendika.org muhabiri Zişan Gür gözaltı sırasında polis müdahalesi sonucu yaralandı ve daha sonra adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 19 Mart sonrasında yaşanan gelişmeler, gazetecilere yönelik gözaltı, tutuklama ve fiziksel müdahalelerin yoğunlaştığı; basın ve ifade özgürlüğü açısından hak ihlallerinin belirgin biçimde derinleştiği bir dönemi ortaya koydu.

19 Mart günü gazeteci İsmail Saymaz, Gezi eylemlerini haberleştirdiği için 12 yıl sonra açılan davada, “Türkiye Cumhuriyetini ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım suçlamasıyla” gözaltına alındı, davanın sonucunda 56 gün ev hapsinde kaldı.

10 Nisan’da BirGün’den Timur Soykan ve Cumhuriyet’ten Murat Agirel, “tehdit ve şantaj” suçlamasıyla evlerinden alınıp gözaltına alındı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, bu yılın Şubat ayında 2011’de kurulan HDK’yı “PKK taban örgütlemesi” olarak niteleyerek, 60 kişi hakkında gözaltı kararı verdi. Operasyon kapsamında, HDK’nın kurulduğu dönemde yapılan yasal toplantılara katıldıkları için gazeteciler Yıldız Tar, Elif Akgül ve Ercüment Akdeniz de gözaltına alındı. Tar ve Akgül, geçtiğimiz günlerde serbest kalırken, bu raporun hazırlandığı dönemde gazeteci Akdeniz 120 günü aşkındır cezaevinde tutulmaya devam ediyordu.

Gezi Davasının kapsamı genişletilerek, iş insanı Ayşe Barım ve oyuncular Halit Ergenç ile Rıza Kocaoğlu gözaltına alındı. Ayşe Barım raporun hazırlandığı tarihte 5 aydır tutuklu yargılanmaktaydı.

Gazeteci Furkan Karabay, Esenyurt Belediye Başkanı Ahmet Özer’in tutuklanmasının ardından yaptığı haber sebebiyle “hakaret”, “halkı yanıltıcı bilgi yayma” ve “hedef gösterme” suçlamalarıyla 201 gün tutuklu yargılandı.

Haziran ayında Artvin merkezli operasyonda raporun hazırlandığı tarihe kadar 6 gazeteci gözaltına alındı, bu gazetecilerden Ozan Cırık, Dicle Baştürk ve Eylem Emel Yılmaz, “terör örgütüne üye olmak” suçlamasıyla herhangi bir kanıt ortaya konmadan tutuklandı.

Gazeteci Fatih Altaylı, kendi Youtube kanalında gündemi yorumlarken sarfettiği sözler üzerine, önce sosyal medyadan hedef gösterilip linç edildi, ardından son derece tartışmalı biçimde, gelen tepkilerin etkisiyle Altaylı önce gözaltına alındı sonra da tutuklandı.

Araştırmacı gazeteci Aslıhan Gençay, Hatay’daki yolsuzluk haberleri nedeniyle dezenformasyon yasası kapsamında soruşturuldu ve yazısı erişime kapatıldı.

T24 yazarı Şirin Payzın, sosyal medya paylaşımları nedeniyle “terör propagandası” iddiasıyla soruşturmaya maruz bırakıldı.

2025 yılında Murat Ağirel, Timur Soykan, İsmail Saymaz, İsmail Arı, Barış Pehlivan ve Furkan Karabay da ölüm tehdidi aldıklarını belirtti.

“Cumhurbaşkanına hakaret” suçlaması, bu yıl da gazetecilere yönelik keyfi hak ihlalleri arasında başı çekmeye devam ediyor. Henüz yılın ilk ayında, Sultan Keleş, cumhurbaşkanına hakaret suçlaması ile yargılandığı davadan 1 yıl 2 ay hapis cezası aldı.

GAZETECİ HAKAN TOSUN ÖLDÜRÜLDÜ

Gazeteci Hakan Tosun, 11 Ekim 2025 yılında evine giderken iki saldırganın darp etmesi sonucu hayatını kaybetti. Savcılığın “kasten adam öldürme” kanaatine vardığı saldırıda, saldırganların yanı sıra bir de kaçış aracının olduğu ve organize bir saldırı olduğu ortaya çıktı. Gazetecilik hayatı boyunca özellikle çevre katliamlarına yönelik haberleriyle bilinen Tosun, birçok kez çeşitli odakların hedefine girmişti. Tosun’un ölümüne dair azmettirici iddiaları hala araştırılıyor.

Uğur Mumcu ve Hrant Dink davaları hala aydınlatılmadı.

c. 2025 Web Erişim Engelleri

İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayımlanan EngelliWeb 2025 özeti¹, Türkiye’de internet alanındaki erişim engellerinin kapsamını ve yoğunluğunu ortaya koydu. Özete göre, yıl boyunca erişim engellemeleri hem içerik hem platform hem de bant daraltma uygulamaları üzerinden genişledi. Kullanıcılar toplamda 63 saat boyunca sosyal medya platformlarına erişemedi ve bu durum özellikle bant genişliği daraltma uygulamalarından kaynaklandı.

¹ <https://ifade.org.tr/engelliweb/2025-engelliweb-ozetin/>

Raporda, erişim engellerinin en yaygın gerekçesinin “millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması” olduğu tespit edildi. Bu gerekçe, yıl boyunca verilen kararların büyük çoğunluğunda tekrarlandı ve erişim engelleme pratiğinin standartlaştırılmış bir idari refleks haline geldiğini gösterdi.

Erişim engellerinin uygulanmasında en aktif aktörler arasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK), sulh ceza hâkimlikleri, savcılıklar ve bazı idari kurumlar yer aldı. Bu durum, erişim engelleme mekanizmasının yalnızca yargısal değil, aynı zamanda idari araçlar üzerinden de yoğun biçimde işletildiğini ortaya koydu.

Platform bazlı engellemeler de 2025 yılında devam etti. 2024 yılında erişime engellenen Discord, Roblox ve Wattpad gibi platformlar 2025 yılı boyunca da kapalı kaldı. Bunun yanı sıra, içerik ve hesap bazlı engellemelerin de yaygınlaştığı; kullanıcıların sıkça “hesap erişime engellendi” veya “Türkiye’de kullanılamıyor” gibi uyarılarla karşılaştığı görüldü.

Genel olarak değerlendirildiğinde, 2025 yılı verilere erişim engellerinin yalnızca artmakla kalmadığını, aynı zamanda daha sistematik ve çok katmanlı bir yapıya dönüştüğünü ortaya koydu.

ERİŞİM ENGELİ GETİRİLEN İÇERİKLER VE HABERLER

2025 yılında erişim engellerinin önemli bir bölümü haber içeriklerine ve kamusal tartışma alanına ilişkin paylaşımlara yöneldi. Özellikle yolsuzluk iddiaları, kamu görevlilerine ilişkin haberler ve siyasi içerikli yayınlar erişim engeli kararlarının başlıca hedefleri arasında yer aldı. Haziran ayında BirGün gazetesinin 2021 ve 2025 arasında yayınladığı tam 7 habere birden erişim engeli getirildi, aralarında Sedat Peker’in Süleyman Soylu’ya yönelik sözleri, SADAT, Korkmaz Karaca, Sezgin Baran Korkmaz gibi isimlere yönelik haberler vardı.

Rapora ve yıl içindeki yansımalarla göre, özellikle İstanbul Büyükşehir Belediyesi soruşturmalarına ilişkin haberler sistematik biçimde erişim engeline konu oldu. Sulh ceza hâkimlikleri tarafından, bu soruşturmalara ilişkin çeşitli haber içeriklerinin görünmez kılındığı ve URL bazlı erişim engelleri getirildiği tespit edildi.

Bunun yanı sıra, kamuoyunda tartışma yaratan bazı dini ve siyasi içerikli haberler de engellendi. Örneğin, kamuoyunda “Cübbeli Ahmet” olarak bilinen isimle bağlantılı bir soruşturma dosyasına ilişkin haberlerin erişime engellendiği ve içeriklerin silinmesine hükmedildiği görüldü. Ayrıca, sosyal medya platformlarında paylaşılan içeriklere yönelik engellemeler de arttı. Hesap ve paylaşım bazlı müdahalelerin yaygınlaşmasıyla birlikte, kullanıcıların bireysel ifadeleri de erişim engeli mekanizmasının kapsamına dahil edildi. Ekrem İmamoğlu’nun sosyal medya hesapları tekrar tekrar kapatıldı ve görüntülenmeleri düşürüldü.

FreeWebTurkey’nin 2025 İnternet Sansürü Raporu’na¹ göre ise yılın ilk yedi ayında mahkemeler ve idari kurumlar tarafından verilen kararlarla 1.306 içerik ve 3.330 URL erişime engellendi. Sansür uygulamalarının özellikle gazetecilik faaliyetleri ve sosyal medya paylaşımlarını hedef aldığı görüldü. Aynı dönemde binlerce haber, sosyal medya içeriği ve kullanıcı hesabı erişime kapatıldı. Raporda, kamuya açık belgeler ile BirGün, ANKA Haber Ajansı, T24 ve Medya Koridoru tarafından paylaşılan veriler temel alınarak, 70 farklı mahkeme tarafından haber siteleri, sivil toplum örgütleri ve gazetecilere yönelik verilen toplam 105 erişim engeli kararının incelendiği belirtildi.

¹ <https://freewebturkey.com/images/2025/12/29/2025%20FREEWEBTURKEY%20INTERNET%20SANSURU%20RAPORU%20-%20V3-2-1.pdf>

3- MEDYA EKONOMİ POLİTİĞİ

a. Şeffaf mali politika, yayın ilkeleri ve hesap verilebilirlik

Türkiye’de medya sahipliği, iktidarın doğrudan müdahale alanı olmaya devam ederken, sektörün en büyük holdinglerinin şeffaf olmayan mali ilişkileri 2025 yılında yeni bir seviyeye geldi.

Sektöre egemen olan holdingler medya alanı dışındaki faaliyetlerini sürdürüyor. Turkuvaz, Demirören, Doğuş ve İhlas’ın medya sektöründeki yatırımları için kamu kurumlarıyla mali ilişkilerinde hala bir şeffaflık yok. Bu durum, medya üzerindeki hükümet kontrolü açısından belirleyici bir gösterge olmayı sürdürüyor. 2025 yılında bu soruna dair en can alıcı örneklerden biri, Demirören Holding’e geçmişte Doğan Medya Grubunu satın almak için Ziraat Bankasından verilen 800 milyon dolarlık kredinin geri ödemesinin hala yapılmadığının ortaya çıkması oldu.¹ Öte yandan 2024 yılı sonunda başlayan Ciner Medya, Flash Haber gibi medya kuruluşlarının satış süreçleri, medya sahipliğinin de medyada el değiştirmelerin de şeffaflıktan uzak ve siyasetle bağlantılı durumunu gözler önüne serdi. Keza yeni kurulan birçok TV kanalı da mali ilişkileri açısından şüphe ve soru işaretleri barındırıyor.

Medya, iş dünyası ve hükümet arasındaki ilişkilerin belirleyici olduğu bir alan olmaya devam ediyor. Doğuş Holding, İhlas Holding ve Demirören’e bağlı Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık’ın bazı verileri kamuoyuna açık. Bunların bağımsız denetçi raporlarına ve yıllık konsolide finansal tablolarına zorunlu olarak yayınladıkları “yatırımcı ilişkileri” internet sayfalarından ulaşmak mümkün. Ancak bu veriler medya sektöründeki yatırımlarına ilişkin şeffaf mali politika ve hesap verebilirlik ölçütlerini karşılamıyor.

b. Medya Sahipliği

2025 Medya Çoğulculuk Gözlem Raporu, Türkiye medyasında temel korumanın yüzde 78 ile yüksek risk durumunda olduğunu belirtiyor. ² Risk durumunu yükselten en önemli faktörler, temel güvenceler, piyasa çoğulculuğu, siyasi bağımsızlık ve toplumsal katılımcılık başlıklarındaki gerilemeler. Geçtiğimiz yıl, Türkiye’nin risk puanı raporda %75 olarak belirtilmişti.

Türkiye’de piyasa çoğulculuğunu riske atan en önemli faktörler arasında, medya sahipliği yapısı ve finansmanına yönelik şeffaflık eksikliği öne çıkıyor. Bunun yanı sıra, gazetecilerin sendikalaşma oranları ve ücretlerinin düşüklüğü de piyasa çoğulculuğunu riske atan bir başka önemli faktör. Toplumsal katılım başlığında, kadınların meslekteki istihdamının ve temsiline eksikliği önemli bir faktör olarak belirtiliyor. Raporda, 2024 yerel seçimleri sonrası hükümetin gözetli ve tutuklamalarının geriye gidiş açısından önemli bir dönüm noktası olduğu vurgulanıyor.

Daha detaylı veriler ışığında hazırlanan 2024 Raporuna göre geleneksel medya ve internete erişim, ulaşılabilir ancak yavaş internet seviyesi sebebiyle yüzde 63 ile orta risk durumunda. Ancak ifade özgürlüğü ve bilgi edinme hakkının korunması, sırasıyla yüzde 83 ve 88 ile yüksek risk durumunda. Raporun risk değerlendirmesinde, 2023 yılında gazetecilerin tutuklanmaya devam etmesi, para cezalarının adaletsiz dağılımı ve erişim engelleri belirleyici. Rapor ayrıca gazetecilik mesleği, standartları ve güvencesini de ülkemizde %69 ile yüksek riskte tespit ederken, sebep olarak da düşük ücretli ve güvencesiz işlere, sansür ve otosansürün yaygınlığına işaret etti. Medyayla ilgili resmi makamların bağımsızlığı ve verimliliğinin de yetkili mercilerin medyayı denetlemede giderek artan baskılar sebebiyle yine yüksek risk durumunda olduğu belirlendi.

Rapor Türkiye’de piyasa çoğulculuğunun, medya sahipliğinde şeffaflık, medya sağlayıcılığında ve dijital piyasalardaki çoğulculuk göstergelerine dayanarak yüzde 74 ile yüksek risk durumunda olduğunu tespit ediyor. Medya sahipliği ve ticaret etkisine karşı editöryal bağımsızlığın ise bir önceki yıla göre 9 puan daha yüksek risk altında olduğu belirtilirken, medya sahipliğinin ve medya piyasasındaki tekelleşmenin değişmeyen yapısına da dikkat çekiliyor. Mayıs 2023 genel seçimlerindeki veri yetersizliği ve reaksiyonlar ile 6 Şubat depreminin etkileri, medya sürdürülebilirliği ve bağımsızlığı riskini artıran etkenler.

¹ <https://www.birgun.net/haber/batak-buyuyor-demirorenin-ziraat-bankasi-na-borcu-aciklandi-680251>

² <https://cmpf.eui.eu/country/turkey/>

GRAFİK 3: 2025 Medya Çoğulculuk Gözlem Raporu Türkiye Sonuçları

Türkiye



TELE 1'E TMSF SANSÜRÜ

2025 yılı içerisinde medya sahipliği ve devlet müdahalesi tartışmalarının en dikkat çekici örneklerinden biri, Tele1 televizyon kanalına yönelik süreç oldu.

Ekim 2025'te gazeteci ve Tele1'in kurucusu olan Merdan Yanardağ hakkında yürütülen soruşturma kapsamında gözaltı işlemi gerçekleştirildi. Ancak süreç yalnızca bireysel bir yargı işlemiyle sınırlı kalmayarak, Yanardağ'ın ifadesi dahi alınmadan önce Tele1 televizyon kanalına Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından müdahale edilmesi, olayın kapsamını doğrudan medya sahipliği meselesine taşıdı.

Söz konusu müdahalenin en tartışmalı yönü, Tele1'in hukuki mülkiyet yapısı ile Yanardağ'ın şahsi durumu arasındaki ilişkisizlik. Kanalın doğrudan Yanardağ'ın kişisel mal varlığı olmamasına rağmen, yürütülen soruşturma kapsamında medya kuruluşuna yönelik işlem yapılması, mülkiyet hakkının sınırlarının aşılması olarak değerlendirildi.

Bu durum, yalnızca bir medya kuruluşuna yönelik idari bir işlem olarak değil, aynı zamanda yargı süreci ile medya sahipliği arasında doğrudan bağ kurulması anlamına geldiği için geniş çaplı eleştirilere neden oldu.

Tele1 örneğinde ortaya çıkan tablo, klasik anlamda bir satış ya da kayyum ataması sürecinden farklı olmakla birlikte, birçok hukukçu ve medya analisti tarafından "fiili el koyma" (de facto seizure) olarak nitelendirildi. Tele 1'in birçok çalışanı istifa ederken, çalışanların önemli kısmı şu an için yalnızca Youtube üzerinden yayın yapabilen Tele 2 kanalını açarak TMSF tarafından sansüre uğratılan yayın hayatını sürdürmeye devam ediyor.

Tele 1'e kayyum atanmasında, yargı süreci henüz tamamlanmadan, mülkiyet ilişkisi net olarak ortaya konulmadan, şirket yapısı ile bireysel sorumluluk ayrımı gözetilmeden medya kuruluşuna yönelik müdahale gerçekleştirilmiştir. Bu yönüyle yaşanan, Türkiye'de daha önce görülen kayyum ve TMSF uygulamalarının bir devamı olmanın ötesinde, daha geniş ve esnek bir müdahale alanının oluştuğuna işaret eden yeni bir eştir.

TMSF'nin medya alanındaki bu tür müdahaleleri, geçmiş yıllarda da görülen kayyum ve el koyma pratiklerinin devamı niteliğinde değerlendirilebilecek olsa dahi bir yıl içerisinde 3 kritik TMSF kayyumu olması, medya sahipliğinde siyasal müdahalenin yoğunlaşabileceğine dair de endişeleri artırmaktadır. 2025 yılı itibarıyla bu uygulamaların, yalnızca ekonomik gerekçelerle sınırlı kalmadığı, aynı zamanda yargı süreçleriyle paralel ilerlediği gözlemlenmiştir.

FLASH TV SATIŞI GERÇEKLEŞTİ

2025 yılı, Türkiye’de medya sahipliği açısından büyük ölçekli satışların sınırlı kaldığı, ancak sektörde yeniden konumlanma dinamiklerinin öne çıktığı bir dönem olmuştur. Flash TV’nin önce Halk TV’ye satışı engellendi, ardından ise satışı gerçekleştirildi ve iktidara yakın olduğu öne sürülen Erkan Kork’a ait şirketlere TMSF tarafından el konuldu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’nın yürüttüğü yasadışı bahis soruşturması kapsamında, aralarında Flash TV, Pozitifbank ve Payfix’in de bulunduğu 23 şirkete TMSF tarafından kayyum atandı. Operasyonda, yasadışı bahis gelirlerinin finansal sistemde kullanıldığı iddia edilirken, toplam 6.9 milyar TL’lik varlığa el konuldu. Ekim 2025 yılında Flash TV, TMSF tarafından eski

AKP milletvekili adayı, Öz Er-Ka İnşaat Şirketi sahibi Eşref Keleş’e satıldı. Şirket, 6 Şubat depremi sonrası çok sayıda inşaat ihalesi almasıyla gündeme gelmişti. Flash TV’nin Türkiye’de siyaset ve medya ilişkisini her adımında farklı biçimde özetleyen satışı, kanalın nihayetinde esas alanı medya olmayan ve siyasetle yakından ilişkili bir isme geçmesiyle sonuçlandı. Bu durum, medya yatırımlarının kamu ihaleleri ile son derece tartışmalı ve şeffaf olmayan ilişkisine yeni bir örnek oldu.

HABERTÜRK GRUBU TMSF YÖNETİMİNDE

Ciner Grubunun medya alanından çıkma kararı alması, 2025 yılında medya sahipliğine dair en önemli gelişmelerden biri oldu. İktidara yakınlığı ile bilinen Ciner Grubunun medya alanından çıkmak istemesi farklı tartışmaları beraberinde getirse de daha kritik bir gelişme, medya grubunun Can Holding’e satışı gündeminde gerçekleştirildi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı’nın yürütülen soruşturma kapsamında, Can Holding ve Ciner Grup çatısı altında faaliyet gösteren toplam 18 şirkete TMSF’nin kayyum olarak atanmasına karar verildi. Başsavcılıktan yapılan açıklamada, Can Holding yetkilileriyle ilgili "suç işlemek amacıyla örgüt kurma", "yönetme" ve "kurulan örgüte üye olma", "suçtan elde edilen malvarlığı değerlerini aklama" ve "nitelikli dolandırıcılık" suçları yönünden başlatılan soruşturmanın sürdüğü belirtildi.¹ Operasyon sonucunda, Ciner Medya’dan geçen Can Yayın Holding Yönetim Kurulu Başkanı Kenan Tekdağ’ın da aralarında bulunduğu 6 kişi gözaltına alındı, Habertürk Gazetecilik, Ciner Medya TV Hizmetleri, Show Televizyon Yayıncılık, Boğaziçi Radyo Televizyon Yayıncılığı ve Reklamcılık, Enerji Petrol Ürünleri Pazarlama, Doğa Okulları İşletmeciliği, Bilgi Doğa Eğitim İşletmeciliği, Turktobacco Sigara İç ve Dış Ticaret Pazarlama, HT Spor Televizyon Yayıncılık ile Bosphorus Medya Grubu Radyo ve Televizyon Yayıncılığı Anonim Şirketine kayyum atandı. Aralık 2025 itibarıyla TMSF açıklamasına göre halen daha bu medya şirketleri TMSF kontrolünde yayın yapmaya devam ediyor.

c. Gazete Tirajları

Türkiye’de basılı gazeteler 2025 yılı itibarıyla tiraj kaybetmeye devam etti. Tirajlara ilişkin temel veri kaynakları olan Türkiye İstatistik Kurumu’nun Yazılı Basın İstatistikleri ile Basın İlan Kurumu’nun resmi ilan verileri, önceki yıllarda olduğu gibi bu dönemde de sınırlı şeffaflıkla paylaşıldı. Proje kapsamında medya takip şirketleriyle işbirliği içinde derlenen veriler rapora dahil edildi; ancak sektör temsilcileri ve gazeteciler, resmi tiraj verilerinin gerçeği tam olarak yansıtmadığı yönündeki görüşlerini sürdürdü. Veri şeffaflığındaki bu sınırlılık, sağlıklı ve bağımsız bir değerlendirme yapılmasını zorlaştırdı.

Gazetelerin temel gelir kaynaklarını reklamlar, resmi ilanlar, abonelik ve bayi satışları oluşturdu. Satış verileri dağıtım şirketleri üzerinden derlenirken, resmi ilan gelirleri yayın ölçeği ve satış oranına göre belirlendi. Ancak Basın İlan Kurumu’nun ilan dağıtımına ilişkin detaylı verileri 2020’den bu yana açıklamaması, kamu ilanlarının dağılımı konusunda ciddi bir belirsizlik yarattı. Bu durum, sektörde hem ekonomik sürdürülebilirlik hem de medya sahipliği açısından yapısal sorunların ve yoğunlaşma eğilimlerinin (tekelleşme) güçlenmesine yol açtı.

2025 yılı verileri, gazetelerin büyük bölümünün 50-100 bin tiraj bandında toplandığını gösterdi. Türkiye Gazetesi yaklaşık 103 bin tirajla ilk sırada yer aldı, Sabah yaklaşık 100 bin ile ikinci oldu; Sözcü ve Hürriyet 60-70 bin bandında konumlandı. Buna karşılık çok sayıda gazete 10 binin altına geriledi. Bu tablo, basılı gazetenin geniş kitlelere ulaşma kapasitesinin zayıfladığını ortaya koydu.

Türkiye gazetesinin tiraj performansı 2025’te de tartışma konusu oldu. Gazetenin yüksek tiraj rakamları sektörde soru işaretleri yaratmayı sürdürdü. Gazeteci Faruk Bildirici 2024’te yazdığı yazısında² Türkiye gazetesinin ani ve açıklanamayan yükselişinin yanı sıra, yerellere gazete erişiminin azaldığını, açıklanan tirajların bağımsız biçimde doğrulanmadığını ve gerçek satışların bu rakamların altında olabileceğini

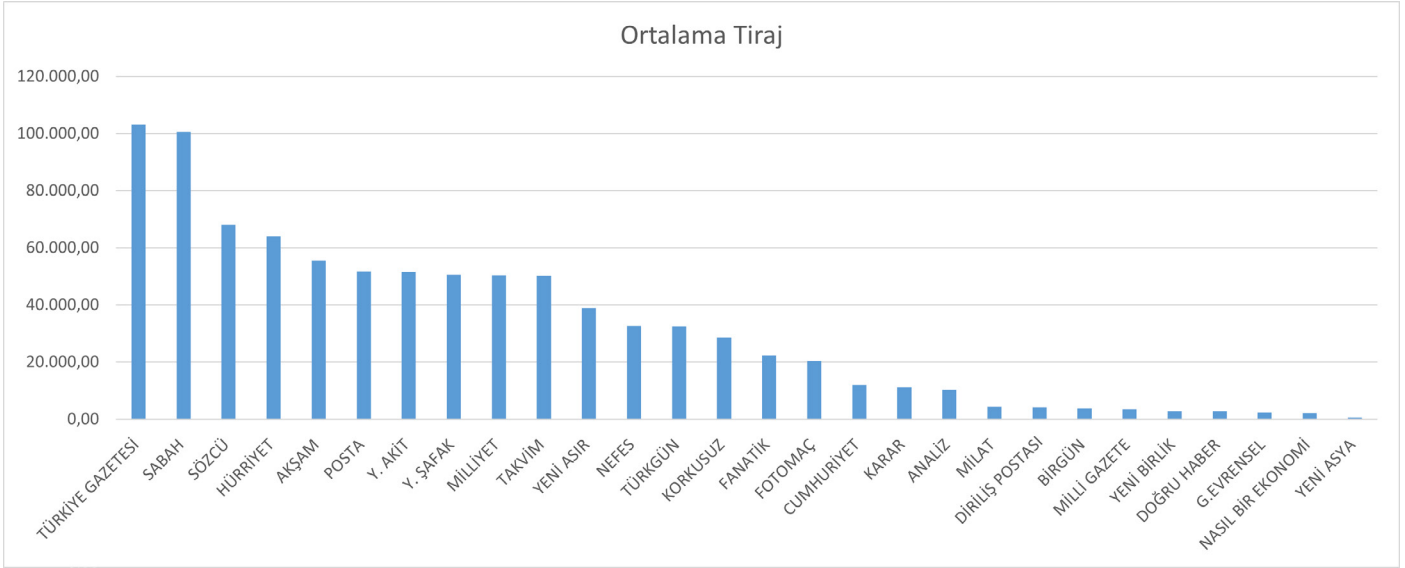
¹ <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/can-holdinge-yonelik-sorusturmada-18-sirkete-kayyum-atandi/3703652>

² <https://www.farukbildirici.com/2024/10/02/yuzlerce-yerlesime-gazete-gitmiyor-artik/>

belirtmişti. Bu değerlendirmeler, tiraj verilerinin güvenilirliği ve ölçüm yöntemlerine ilişkin yapısal sorunları yeniden gündeme taşıdı.

Genel olarak 2025 verileri, basılı gazeteciliğin hem ekonomik hem de yapısal olarak daralan bir alan içinde varlığını sürdürdüğünü gösterdi. Tirajlardaki düşüş, yalnızca okur alışkanlıklarındaki değişimle değil, aynı zamanda veri şeffaflığı eksikliği, kamu ilanlarının dağıtımındaki belirsizlik ve medya ekonomisindeki yoğunlaşma eğilimleriyle birlikte şekillenen çok katmanlı bir dönüşüme işaret etti.

GRAFİK 4: 2025 Yılı Gazetelerin Günlük Ortalama Tiraj Rakamları



TABLO 2: 2025 Yılı Gazetelerin Günlük Tiraj Rakamları

Gazeteler	2025 yılı günlük ortalama tiraj rakamları
TÜRKİYE GAZETESİ	103.103,71
SABAH	100.467,29
SÖZCÜ	67.933,43
HÜRRİYET	63.927,57
AKŞAM	55.556,86
POSTA	51.713,29
Y. AKİT	51.628
Y. ŞAFAK	50.522
MİLLİYET	50.398,43
TAKVİM	50.216
YENİ ASIR	38.871,43
NEFES	32.759
TÜRKGÜN	32.479,57
KORKUSUZ	28.511
FANATİK	22.284
FOTOMAÇ	20.477,29
CUMHURİYET	11.902,86
KARAR	11.142,43
ANALİZ	10.252
MİLAT	4.222
DİRİLİŞ POSTASI	4.171,57
BİRGÜN	3.799,71
MİLLİ GAZETE	3.540,43
YENİ BİRLİK	2.763,43
DOĞRU HABER	2.682
G.EVRENSEL	2.335
NASIL BİR EKONOMİ	2.212,14
YENİ ASYA	647,00

d. Reyting Payları

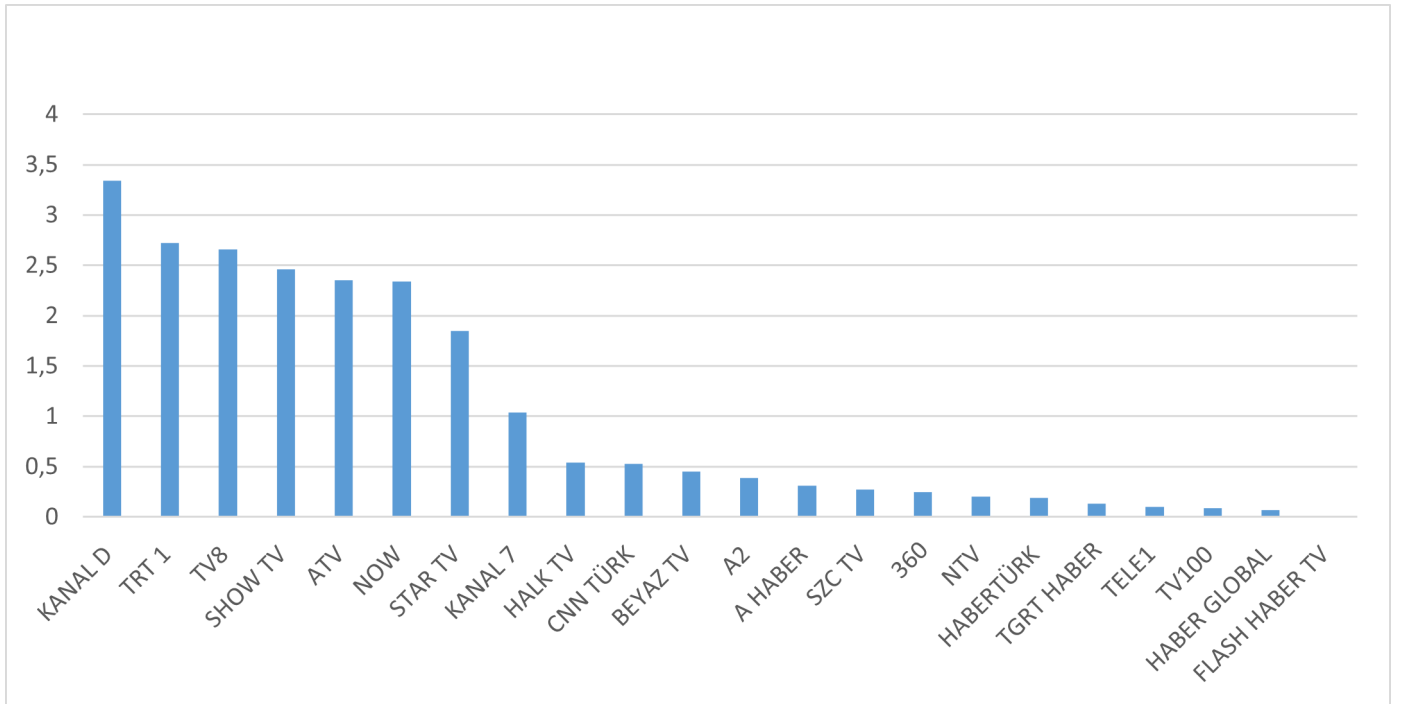
Oxford-Reuters Enstitüsü 2025 Dijital Haber Raporuna göre Türkiye’de televizyon önemli ve etkili bir haber kaynağı olmaya devam ederken, matbu basına ilgi azalmaya devam ediyor, haftalık gazete okurluğu 10 yıl önceki seviyesinin üçte birine kadar düştü.¹ Raporun bulgularına göre ülkemizde habere erişimin başlıca kaynağı internet ortamındaki haber siteleri, haber platformları ve yapay zeka iken, onu sırasıyla TV, sosyal medya ve son olarak basılı yayın izliyor.

Ancak Türkiye’de haberlere güven 2015’ten bu yana en düşük seviyesini gösteriyor. Raporun bulgularına göre NOW TV, SZC TV ve Halk TV gibi izleyicilerin en çok güven duyduğu haber kaynakları muhalif duruşlarıyla bilinirken, TRT gibi hükümet yanlısı yayını ile bilinen medya kuruluşları, kutuplaşmanın yüksek olduğu atmosferde, daha az güvenilirliğe sahip.

TABLO 3: 2025 yılı boyunca Prime Time’da Tüm Kişiler Ortalama Reyting Payları

Kanal	RTG %
ATV	2,35
KANAL D	3,34
SHOW TV	2,46
NOW	2,34
STAR TV	1,85
TRT 1	2,72
TV8	2,66
KANAL 7	1,04
HALK TV	0,54
SZC TV	0,27
TELE1	0,10
CNN TÜRK	0,53
NTV	0,20
HABERTÜRK	0,19
HABER GLOBAL	0,07
TGRT HABER	0,13
A HABER	0,31
TV100	0,09
FLASH HABER TV	0,01
BEYAZ TV	0,45
A2	0,39
360	0,25

GRAFİK 5: 2025 Yılı Prime Time Reyting Ortalamaları



¹ https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2025-06/Digital_News-Report_2025.pdf

Prime Time Reyting Payları

2025 yılında NOW TV, 19:00–24:00 aralığında 2,34 puan ile prime time'da en çok reyting alan televizyon kanalları arasında üst sıralarda yer aldı; yılın zirvesinde ise 3,34 puan ile KANAL D yer aldı. KANAL D'yi 2,72 ile TRT 1 ve 2,66 ile TV8 takip etti. SHOW TV 2,46 ve ATV ise 2,35 puan ile üst sıralardaki konumunu koruyan diğer kanallar oldu.

2024 yılıyla karşılaştırıldığında, NOW TV'nin liderlik konumunu kaybettiği ve ana akım kanallar arasında rekabetin daha dengeli bir yapıya kavuştuğu görüldü. Özellikle KANAL D'nin yükselişi ve TRT 1 ile TV8'in üst sıralarda yer alması, prime time izleyici tercihinin daha geniş bir kanal dağılımına yayıldığını gösterdi. Haber kanallarının reyting performansına bakıldığında ise 2025 yılında da düşük seviyeler korundu. Halk TV 0,54 reyting ile haber kanalları arasında en çok izlenen kanal olurken, CNN Türk 0,53 ile benzer bir seviyede yer aldı. A Haber 0,31, NTV 0,20 ve Habertürk 0,19 seviyelerinde kaldı. TELE1 ise 0,10 reyting ile en düşük izlenme oranlarından birine sahip oldu.

2024 yılı verileriyle karşılaştırıldığında, haber kanallarının genel olarak düşük reyting bandında kalmaya devam ettiği, ancak dramatik bir düşüşten ziyade durağanlaşma eğilimi gösterdiği görüldü. Bu durum, televizyonun haber kaynağı olarak konumunun zayıflamaya devam ettiğini ve izleyicinin haber tüketiminde alternatif mecralara yöneliminin sürdüğünü ortaya koydu.

Öte yandan, 2025 yılı içerisinde önemli siyasi gelişmeler ve yoğun gündeme rağmen haber kanallarının reytinglerinde belirgin bir artış yaşanmadı. Bu tablo, izleyici davranışında kalıcı bir değişime işaret etti ve televizyonun özellikle haber tüketimi açısından önceki yıllara kıyasla daha sınırlı bir etki alanına sahip olduğunu gösterdi.

e. Basın Çalışanlarının Durumu

Gazeteciliğin önündeki en büyük sorunlardan biri, sendikasızlık ve güvencesizlik olmaya devam ediyor. Ücretlerin asgari ücret tuzağında kalması, sendikalaşma oranlarının düşüklüğü, medya sahipliğindeki çalkantılı gelişmeler sebebiyle, Türkiye'de gazeteciler yalnızca demokratik hakları için değil, ekonomik gelecekleri için de kaygı duymaya devam ediyor.

Proje kapsamında yürütülen ve 2025 yılında 297 gazeteci ile gerçekleştirilen Mesleki Memnuniyet Araştırmasına göre; çalışan gazeteciler büyük oranda asgari ücret ve etrafında ücret almaya devam ederken, işsiz kalma, güvenceli ve tatmin edici bir ücret alabilmek en önemli kaygılar arasında yer alıyor.

2025 yılının ilk 6 ayında, basın çalışanlarının durumuna dair sevindirici bir gelişme KRT televizyon kanalı çalışanlarının kazanımla sonuçlanan grevi oldu. KRT'de maaşların alınmaması sebebiyle çalışanlar 4 Haziran'da eyleme geçmiş ve İş Kanunu Madde 34 uyarınca iş görmekten kaçınma hakkını kullanmalarıyla KRT'de yayın durdurularak bant yayınına geçilmişti.

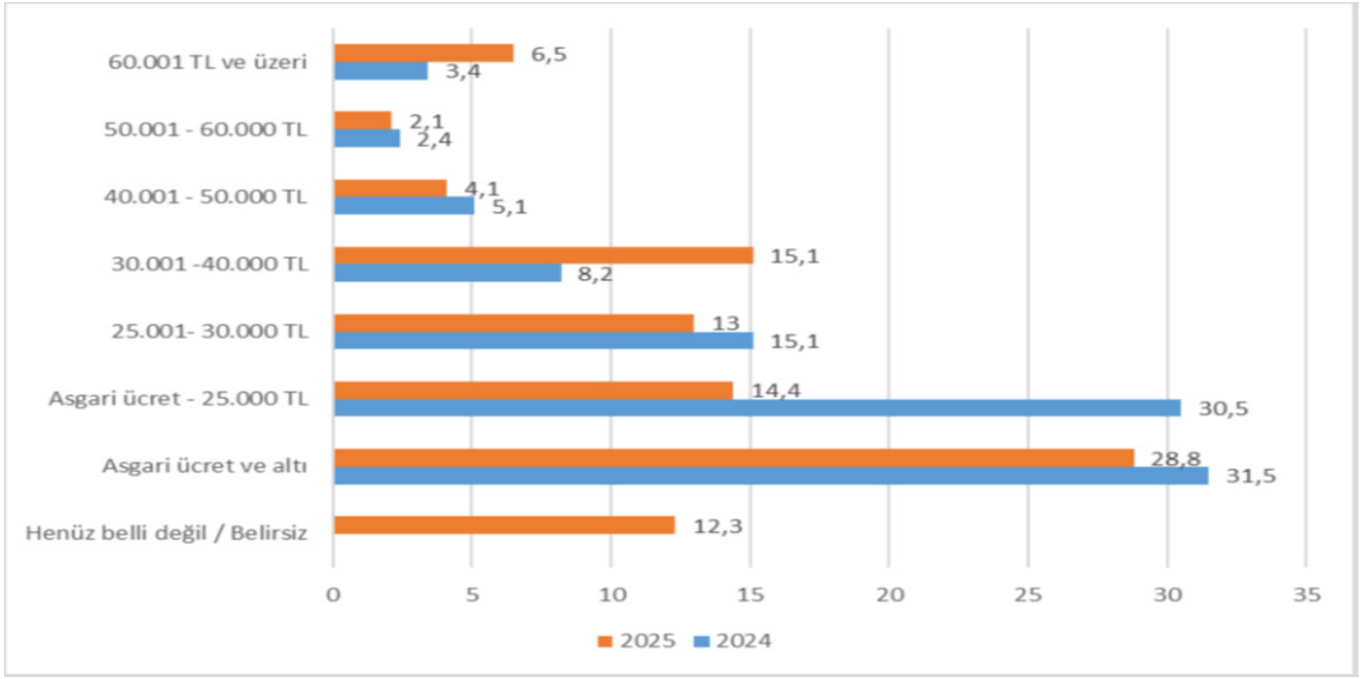
DİSK Basın-İş, 19 Haziran Perşembe günü işverenle başlayan müzakerelerin 23 Haziran 2025 tarihinde sonuçlandığını ve işçilerle yapılan görüşmeler çerçevesinde uzlaşıya varıldığını bildirdi.

Açıklamada şu bilgiler paylaşıldı:

“Ödemelerin ilk kısmı olan bir maaş, 18 Haziran 2025 tarihinde 15 günlük mücadelenin ardından kazanıldı. Kalan maaş ödemeleri ile yemek ücretlerinin ödenmesi takvime bağlandı ve kalan alacakların temmuz ayı içerisinde ödenmesi konusunda mutabakata varıldı. Mutabık kalınan ödeme takviminin KRT yönetimince hiç kimseyi mağdur etmeyecek ve şeffaf bir şekilde kamuoyuyla paylaşılacağına teminatı alındı. Dünya basın tarihinde sayılı örneği olan ve 20 gün boyunca yayın durdurulan KRT direnişinde bir kez daha gördük ki yan yana geldiğimizde kazanabiliyoruz.”¹

¹ <https://www.dw.com/tr/disk-basin-is-krt-emekcilerinin-eylemi-kazanimla-sonuclandi/a-73018674>

GRAFİK 6: Gazetecilerin Ücretleri



Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Ocak 2026 İşçi ve Sendika Üye Sayılarına İlişkin İstatistik Tebliğini yayınladı.¹

Basın, Yayın ve Gazetecilik İş Kolunda çalışan işçi sayısı, son 6 ayda 6 bin kişi azalarak 90 bin 293'e düştü, iş kolunda sendikalı işçi sayısı ise bir önceki yıla göre 149 kişi artarak 12 bin 397 oldu. Her ne kadar iş kolunda sendikalı işçi oranı bir önceki yıla kıyasla %12,5'ten %13,7'ye çıksa da gazetecilik ve basın yayında sendikalı oranı hala çok düşük; üstelik iş kolunda kayıtlı çalışan oranındaki 6 bin kişilik düşüş de bu yüzdenin yükselmesinde önemli bir etken. 2025 Temmuz tebliğine göre, Basın, Yayın ve Gazetecilik iş kolu hala en az üye sayısına sahip iş kolu. 2025 yılında, iş kollarına göre olumlu yetki tespit sayısı, Basın, Yayın ve Gazetecilik iş kolunda 24. Bu sayı genel işlerde 1255, Metal iş kolunda ise 464.

Sendikalar ve üye sayıları ise şu şekilde:

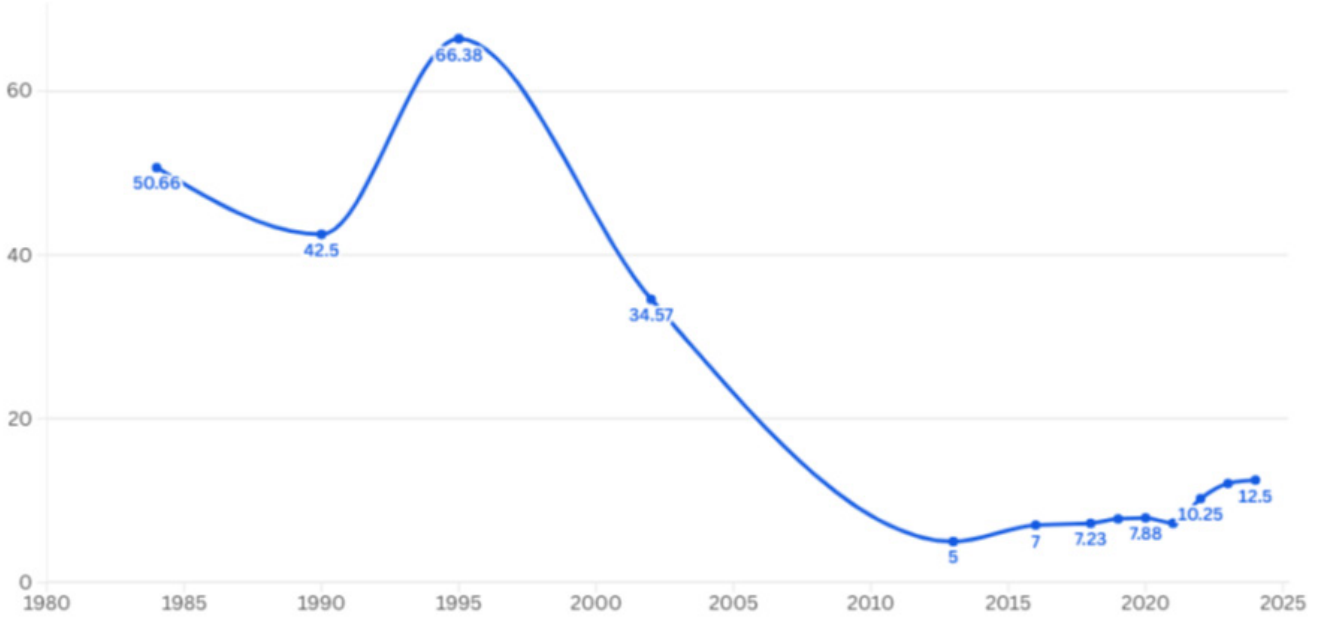
- BASIN-İŞ: 2.418 üye (%2,677)
- TGS (Türkiye Gazeteciler Sendikası): 1.743 üye (%1,930)
- DİSK BASIN-İŞ: 917 üye (%1,015)
- MEDYA-İŞ: 7.317 üye (%8,103)
- LİDER MEDYA-SEN: 2 üye (%0,002)
- BASIN POL-SEN: 8 üye (%0,008)

Son veriler ışığında, toplu sözleşme imzalama yetkisi için gerekli %1 barajını 4 sendikanın (Medya-İş, Basın-İş, DİSK Basın İş ve TGS) geçtiği görülüyor. DİSK Basın İş'in uzun yıllar sonra ilk kez barajı aşmış olması çok önemli bir kazanım olarak not edildi. Bununla birlikte gazeteciliğin, tüm sektörler arasında toplam sendikalı işçi oranında en düşük iş kolu olması, meslek hayatındaki güvencesizliği daha da perçinliyor.

Keza proje kapsamında düzenlediğimiz Mesleki Memnuniyet Anketinde iş güvencesi ve yüksek ücret arasında bir kıyaslama yapması istenen gazetecilerin yarısından çoğu (yüzde 54,1) iş güvencesini, üçte biri (yüzde 32,1) ise yüksek ücret seçeneğini tercih edeceğini belirtmiştir. Her iki talebin de gelecek kaygısının yanı sıra, sektördeki örgütsüzlüğün de bir sonucu olduğu söylenebilir.

¹ <https://www.csgeb.gov.tr/istatistikler/calisma-hayati-istatistikleri/sendikal-istatistikler/isci-sayilari-ve-sendikalarin-uye-sayilari-hakkinda-tebligler/>

GRAFİK 7: Yıllara Göre İş Kolunda Sendikalaşma Oranları (Yüzde)



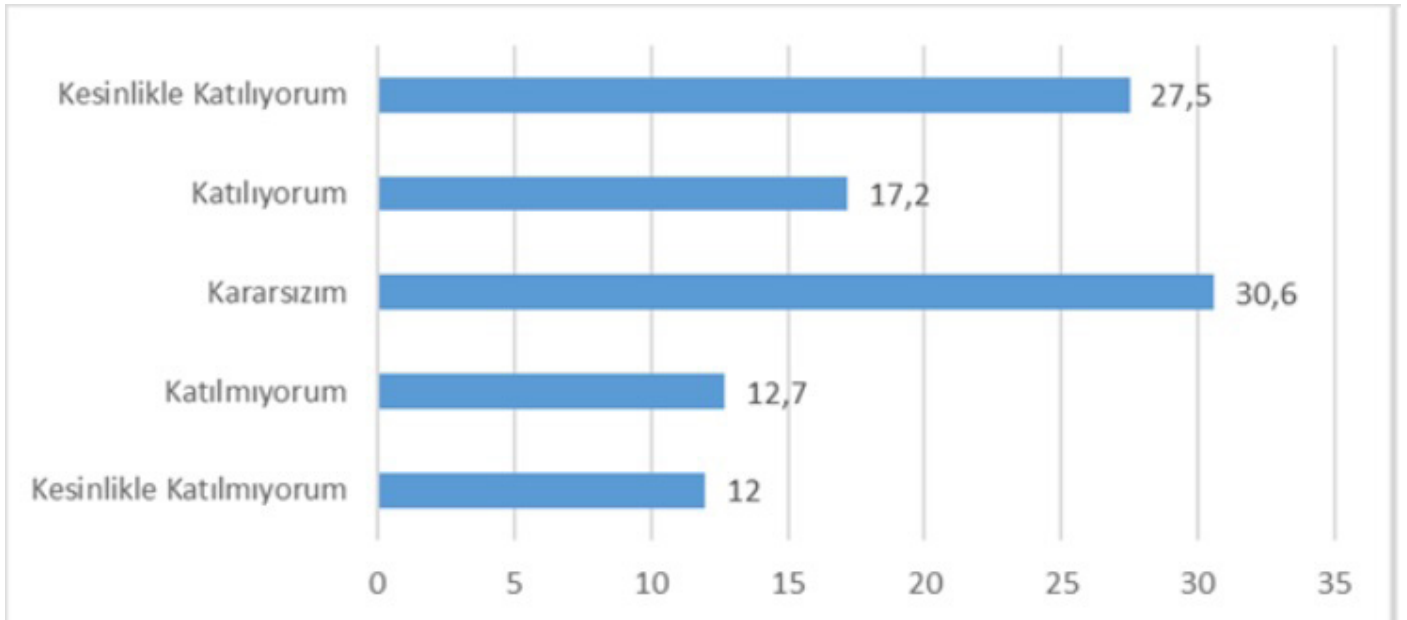
Haber üretim sürecinde gazeteciler ve bilgiye erişim

Haber üretim sürecine ilişkin bulgular ifade özgürlüğünün de sınırlarını göstermesi bakımından önemlidir. Bu kapsamda sansür-otosansür uygulamaları, tehdit, saldırı, yargılanma ve cinsiyete dayalı ayrımcılık pratikleri gibi başlıklar ele alınacaktır. Gazeteciliğin çekirdeği olarak haber üretim süreci, mesleki değerlerin ve niteliklerin gündeme geldiği, gazetecilerin deneyim ve sorunlarının somutlaştığı temel nokta olması bakımından önemlidir.

Sansür-Otosansür Uygulamaları

Haber üretim sürecine ilişkin en önemli bulgulardan biri haber faaliyetlerinin sansüre uğrayıp uğramadığıdır. Araştırmaya katılan gazetecilerin yarıya yakını (yüzde 44,7) haber faaliyetlerinin sansüre uğradığına kesinlikle katıldığını/katıldığını belirtmiştir. Bu tablo, sansür konusunda Türkiye'deki medyanın oldukça zorlu bir süreçte bulunduğunu göstermektedir.

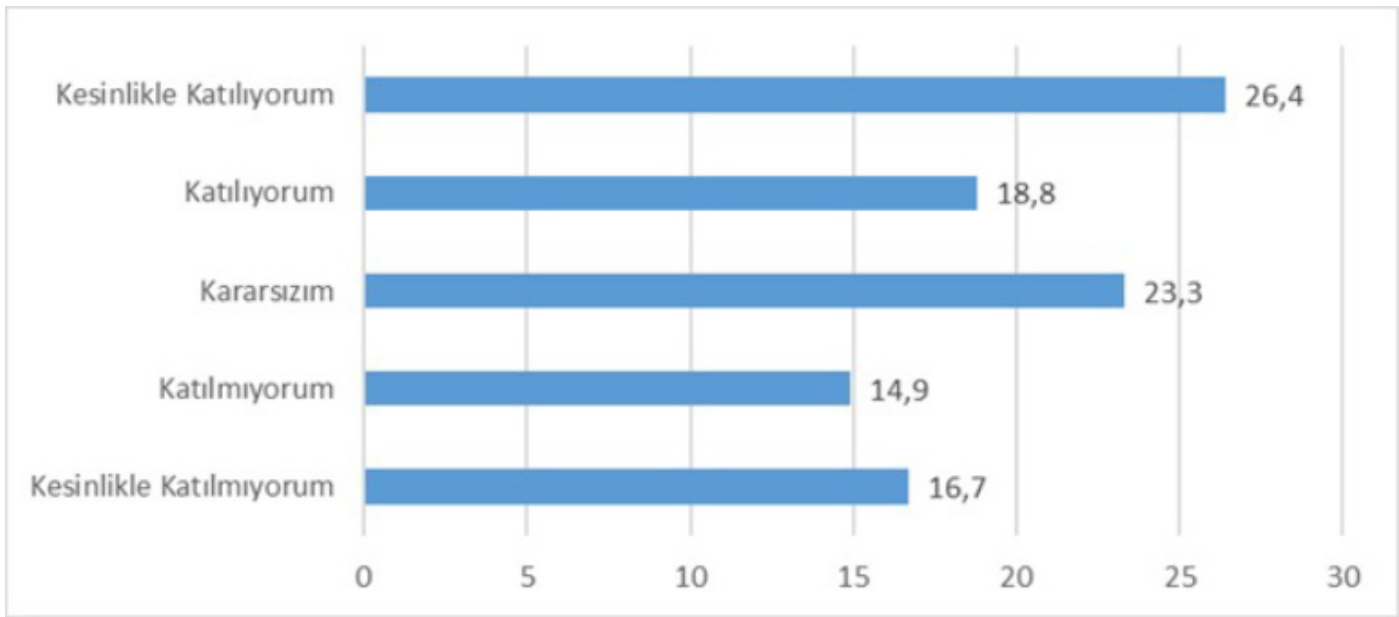
GRAFİK 8: “Haber faaliyetlerimin sansüre uğradığı oldu/oluyor”



Sansürün yaygınlaşması, medyanın maruz kaldığı baskı ortamının ne denli derin olduğunu ortaya koyarken, aynı zamanda sansürün zamanla normalleşme tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, sansürün gazeteciler üzerinde hangi kurumsal ya da gayriresmî yollarla uygulandığının ve bu mekanizmaları işleten aktörlerin kimler olduğunun ayrıca araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Haber üretim sürecinde sansür kadar önemli bir diğer olgu da otosansürdür. Otosansür, gazetecilerin, yayınlanmayacağı ya da eleştirileceği kaygısıyla haberlerinden vazgeçmeleri ya da haberdeki bazı unsurları kendi pratikleriyle sansüre uğratmaları olarak tanımlanabilir. Otoriter siyasi iklimlerde otosansür, neredeyse sansür kadar yaygın ve ciddi bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Araştırmaya katılan gazetecilerin yarıya yakını (yüzde 45,2) “haber üretirken içeriğin yayınlanmayacağı veya eleştirileceği kaygısıyla habere vazgeçtiğim oldu” cümlesine kesinlikle katıldığını/katıldığını belirtmiştir. Yaklaşık üçte biri (yüzde 31,6) ise bu duruma katılmadığını/kesinlikle katılmadığını ifade etmiştir.

GRAFİK 9: “Haber üretirken içeriğin yayınlanmayacağı veya eleştirileceği kaygısıyla habere vazgeçtiğim oldu”



4 - DEZENFORMASYON VE BİLGİ TEKELİ

2022 yılında yürürlüğe giren Dezenformasyon yasası, 2025 yılında da gazetecilere yönelik bir cezalandırma yöntemi olarak kullanılmaya ve iktidarın bilgi tekeli inşasına hizmet etmeye devam ediyor. Dezenformasyon yasası, bu yıl da doğru habere erişim üzerindeki en büyük engellerden biri olmanın yanı sıra, ayrıca haber üretim ve erişim süreçlerini de baskı altına alan bir yargı müdahalesi haline geldi. Bugüne kadar 70 gazeteci hakkında Dezenformasyon yasası kapsamında soruşturma açıldı, gazeteci Furkan Karabay, 2025 yılında bu yasa kapsamında gözaltına alınarak 201 gün boyunca tutuklu kaldı.

Dezenformasyon yasası, dünyanın pek çok ülkesinde örnekleri görüldüğü gibi, otokratik yönetimlerin bilgi tekeli oluşturmak için kullandığı tek yöntem değil. Yasanın ismiyle münhasır biçimde dezenformasyon, bugün Türkiye’de de dünyada da en öncelikli tehditlerin başında geliyor ve medya üzerindeki siyaset kontrolü, dezenformasyonun yaygınlaşmasındaki en önemli faktörlerden biri.

Dünya Ekonomik Forumu’nun 2025 Küresel Risk Raporu’na göre dezenformasyon ve mezenformasyon, tüm dünya açısından kısa vadede en öncelikli riskler arasında yer alıyor. Bu tehditlerin özellikle güven kaybına yol açması ve toplumsal kutuplaşmayı körüklemesi, onları küresel düzeyde kritik birer sorun haline getiriyor. Raporda uzun vadeli riskler arasında ise dezenformasyonun yanı sıra yapay zekânın olumsuz etkileri gibi teknolojik tehditler ön plana çıkıyor. Dezenformasyon, raporda bölgesel askeri çatışmalar ve iklim kriziyle aynı düzeyde ciddi bir tehdit olarak değerlendiriliyor.

Türkiye’de ise 19 Mart sürecinde hem yargı süreçlerine hem de eylemlere yönelik olarak hükümete yakın medya kuruluşlarının yaydığı çeşitli dezenformasyon ve mezenformasyon odaklı haberler, toplumsal kutuplaşmayı tetiklemenin yanı sıra, ülkedeki medya ortamını zehirliyor. Kimi medyatik kişiliklerin çeşitli TV kanallarında muhalif isimleri hedef göstermesi, davanın içeriğine dair doğruluğunu sorgulamanın mümkün olmadığı çeşitli bilgiler vermesi, halkı düşmanlığa teşvik etmenin yanı sıra, dezenformasyon akışını artırarak, toplumsal huzursuzluğu güçlendiriyor.

Bunun yanı sıra, X’teki mavi tikli (blue check) hesaplar üzerinden yapılan kaynaksız ve anonim habercilik de dezenformasyon kapsamındaki önemli tehditlerden biri. Türkiye’de de artık çokça örneğini gördüğümüz bu “mavi tik haberciliği”, herhangi bir kaynak göstermeksizin, 5N1K dahil hiçbir gazetecilik ilkesini yerine getirmeksizin, dikkat çekici paylaşımlarla milyonlarca insana ulaşan birçok anonim haber hesabı yarattı. Bu hesaplar yönlendirici mesajlar, tarihi ve yeri belirsiz görseller ile kimi zaman tık almak için kimi zaman ise siyasi emelleriyle platform kullanıcılarını yönlendirerek toplumsal kutuplaşmayı körüklüyor. X’in dikkat süresine ve multimedya kullanımına odaklanan yeni algoritması da bu türden dezenformasyon yayan mavi tık haberciliğini öne çıkarıyor.

5- CEMİYET, SİYASİ PARTİ VE SİVİL TOPLUM ÖRGÜTLERİNİN ÇALIŞMALARI

2025 yılına Türkiye medya atmosferinde etkinliği giderek daha fazla artan dijital tekellere karşı mücadeleler, gazetecilerin hedef alındığı siyasal davalara karşı gösterilen dayanışma örnekleri damga vurdu.

Gazeteciler Cemiyeti'nin gerçekleştirdiği, Medya Dayanışma Grubu paydaşları ile birlikte planladığı, Medya Konferansı'nın bu yıl teması "Dijital Tekeller, Tehditler ve Arayışlar" oldu. İlk gün düzenlenen çalıştaylarda, hem yerel medyanın yaşadığı sorunlar hem de dijital tekellere karşı mücadelede arayışlar gündem edildi. Çalıştayların sonucunda, Yerel Medya Deklarasyonu ve Hak ve Özgürlükler Deklarasyonu II – Dijital Tekeller Karşısında Gazetecilik metinleri kaleme alındı.

Medya Konferansında, dijital tekellere karşı gazetecilerin ekonomik ve demokratik haklarının korunabilmesi için gerekli mücadele yöntemi ve arayışlar tartışıldı. Hukukçuların, akademisyenlerin ve gazetecilerin katıldığı konferans ve çalıştay bildirgeleri, yerel medya ve dijital medya alanlarında yol haritası için önemli bir adım oldu.

Medya Dayanışma Grubunun kaleme aldığı Hak ve Özgürlükler Deklarasyonu II – Dijital Tekeller Karşısında Gazetecilik metni, "çalışma haklarımızı, mesleğimizi ve ifade özgürlüğünü ulusaşırı dijital tekellerin yeni sömürgeciliğine karşı savunmak için tüm meslektaşlarımıza ortak mücadele çağrısı" olarak nitelendi.

Yerel meslek örgütleriyle kaleme alınan Yerel Medya Deklarasyonu ise yerel gazetecilerin ekonomik, hukuki, siyasal ve niteliksel sorunlarıyla mücadele etmek için belli talepler etrafında hazırlandı. Metin, Çalıştayda bulunan 16 yerel meslek örgütünün yanı sıra çeşitli akademisyenlerin de katkılarıyla kaleme alındı.

2025 yılının ilk aylarında, proje kapsamında 297 gazetecinin katılımıyla Mesleki Memnuniyet Araştırması gerçekleştirildi. Prof. Dr. Çağrı Kaderoğlu Bulut'un sonuçlarını raporladığı araştırma, gazetecilerin mesleki, siyasal, sendikal ve ekonomik koşullarının yanı sıra demografik değişimine dair de önemli bulgular sundu.

Gazeteciler Cemiyetinin hazırladığı 2024 Yılı Medya Gözlem Raporu, geçtiğimiz Mayıs ayında yayınladı. Raporda, yıl içerisinde Türkiye'de medya atmosferini en çok etkileyen gelişmelerin yanı sıra Türkiye ve dünyada mesleğin aktüel sorunlarına, geleceğine dair önemli bulgu ve tartışmalara yer verildi.

Avrupa Gazeteciler Federasyonu, 2025 Genel Kurulunu Budapeşte'de gerçekleştirdi. Genel Kurula Gazeteciler Cemiyetinden iki üye katılırken, kongrede düzenleyici kurumlara dair tartışmada, "Türkiye'deki RTÜK gibi kurumların Avrupa'nın başka yerlerinde kopyalanmasına izin veremeyiz. Medya düzenlemesi, otosansür ya da baskı aracı olmamalı" ifadesi yer aldı.

Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI) tarafından düzenlenen bilgi edinme hakkı serisi Türkiye'nin farklı şehirlerinde düzenlendi. Ankara'da Kasım ayında yapılan eğitim Gazeteciler Cemiyetinde gerçekleştirildi.

2025 yılında basın ve ifade özgürlüğünü ilgilendiren bazı raporlar şunlar:

Oxford Reuters Enstitüsü 2025 Dijital Haberler Raporu

https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2025-06/Digital_News-Report_2025.pdf

Sınır Tanımayan Gazeteciler 2025 Basın Özgürlüğü Endeksi

<https://rsf.org/en/country-türkiye>

Article 19 2025 Küresel İfade Raporu

<https://globalexpressionreport.org>

Medya Özgürlüğü Acil Müdahale Veri Tabanı

<https://www.mfrr.eu/monitor/>

Freedom House Şubat 2025 Dünyada Özgürlük Raporu

https://freedomhouse.org/sites/default/files/2025-02/FITW_World_2025_Feb.2025.pdf

Bianet 2025 İlk Çeyrek Medya Gözlem Raporu

<https://static.bianet.org/2025/05/bia-medya-gozlem-raporu-2025-ilk-ceyrek.pdf>

2025 Medya Çoğulculuk Gözlem Raporu

<https://cmpf.eui.eu/country/turkey/>

TGS Basın Özgürlüğü Raporu (2024-2025)

<https://tgs.org.tr/tgs-basin-ozgurlugu-raporu-2024-2025/>

MLSA Turkey Cezaevindeki Gazeteciler ve Medya Çalışanları Raporu

<https://mlsaturkey.com/tr/cezaevindeki-gazeteciler-ve-medya-calisanlari-listesi-y>

Dünya Ekonomik Forumu 2025 Küresel Riskler Raporu

<https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2025/>

MLSA Hukuk Birimi 2025 Faaliyet Özeti

<https://www.mlsaturkey.com/tr/mlsa-hukuk-birimi-2025-faaliyet-oezeti-durusmalar-gozaltilar-ve-mucadele>

IPI 2025 Türkiye Misyonu Raporu

<https://turkiye.ipi.media/wp-content/uploads/2026/03/2025-Turkey-mission-report.pdf>

Utku Çakırözer 2025 Basın Özgürlüğü Raporu

<https://t24.com.tr/politika/chpli-cakirozerden-2025-basin-ozgurlugu-raporu-tmsf-turkiyenin-en-buyuk-medya-patronu-oldu-95-gazeteci-gozaltina-alindi-39-gazeteci-tutuklandi,1289674>

UNESCO İfade Özgürlüğü ve Medya Gelişiminde Dünya Trendleri 2022/2025 raporu

<https://www.unesco.org/en/articles/new-report-unesco-warns-serious-decline-freedom-expression-and-safety-journalists-worldwide>

Avrupa Konseyi Avrupa Basın Özgürlüğü 2026 Raporu

<https://rm.coe.int/europe-press-freedom-report-2026-tipping-point-platform-partners-web/48802ac366>

6- SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2025 yılının sonu itibarıyla Türkiye, demokrasi, ifade özgürlüğü ve medya özgürlüğü bakımından olağanüstü bir sürece girdi. Yeni baskı araçlarının devreye sokulduğu, yargı bağımsızlığının büyük ölçüde işlevsiz hale geldiği, yapısal sorunların derinleştiği ve meslek içi dayanışmanın hayati bir nitelik kazandığı bir dönem yaşandı.

Yasal düzenlemelerle kurulan baskı mekanizmaları, idari kararlarla desteklenen ekonomik müdahaleler ve medya çalışanlarının haklarına yönelik ayrımcı uygulamalar, gazetecilik mesleğini kurumsal düzeyde zayıflattı.

Geçtiğimiz yıllarda yürürlüğe giren ya da gündeme alınan düzenlemeler, özellikle “dezenformasyonla mücadele” yasası ve ardından getirilen “etki ajanlığı” tanımı, yalnızca muğlak ifadelerle cezai yaptırımları artırmakla sınırlı kalmadı; aynı zamanda gazetecilerin haber üretme motivasyonunu zayıflatan caydırıcı bir araç haline geldi. Bu düzenlemeler, eleştirel haberciliği kriminalize ederken kamuoyunun bilgiye erişim hakkını da ciddi ölçüde kısıtladı.

RTÜK başta olmak üzere anayasal denetime tabi olması gereken üst kurulların politik tutum sergileyerek eleştirel yayınlara orantısız cezalar vermesi, erişim engelleri ve bant daraltma uygulamalarıyla dijital mecralara erişimi sınırlaması, medya ortamındaki yapısal eşitsizlikleri daha da derinleştirdi. Özellikle yerel medyanın kamu ilanlarına bağımlı yapısı, iktidar politikalarına mesafe koyabilme kapasitesini büyük ölçüde ortadan kaldırdı ve bu durum medya çeşitliliğini tehdit eden temel unsurlardan biri haline geldi.

Saha gözlemleri ve veri analizleri, gazetecilerin fiziksel ve dijital güvenliğinin yeterince sağlanamadığını, çok sayıda gazetecinin gözetimine alındığını ya da yargı süreçlerine maruz kaldığını gösterdi. Basın kartı uygulamasının ise giderek daha keyfi ve dışlayıcı biçimde işletildiği görüldü. 2025 yılı Mesleki Memnuniyet Anketi sonuçları, sektördeki ekonomik güvencesizlik ve geçim kaygısının gazetecilerin yüzde 80'inden fazlasını doğrudan etkilediğini ortaya koydu. Bu tablo, yalnızca bireysel yaşam koşullarını değil, haber üretiminde etik standartların sürdürülebilirliğini de tehdit etti.

Buna karşın, raporda da ortaya konduğu üzere, meslek örgütleri, medya koalisyonları ve uluslararası aktörler arasındaki iş birliğinin artması, hem gazetecilere yönelik tehditlerin görünür hale gelmesini sağladı hem de uzun vadeli bir dayanışma kültürünün gelişmesine katkı sundu.

Ortak bildiriler, eğitim ve kapasite geliştirme çalışmaları, dijital güvenlik programları ve izleme faaliyetleri, bu dayanışmanın somut araçları olarak öne çıktı.

Sonuç olarak, Türkiye’de ifade ve basın özgürlüğünün korunması artık yalnızca gazetecilerin ya da medya kurumlarının sorumluluğu olmaktan çıktı. Bu alan, demokratik bir toplum talep eden tüm kesimlerin ortak mücadelesi haline gelmelidir. Medya politikaları, bağımsızlık, şeffaflık ve eşitlik ilkeleri temelinde yeniden yapılandırılmalı; basın çalışanlarının hakları yasal güvence altına alınmalı ve sansür ile otosansür ortamına karşı kararlı bir mücadele yürütülmelidir.

Aksi durumda, kamuoyunun bilgiye erişim hakkı ve demokratik denetim mekanizmaları geri dönülmesi zor biçimde zarar görecektir; medya, kamunun değil iktidarın sesi haline dönüşecektir. Bu risk karşısında en güçlü yanıt ise gazetecilerin etik sorumluluğu ile toplumun vicdani duyarlılığı arasında kurulacak daha güçlü bir dayanışma zemini olacaktır.

Öneriler

Türkiye’de basın ve ifade özgürlüğünün sürdürülebilir biçimde korunması, yalnızca mevcut baskıların teşhiriyle değil, çözüm odaklı yapısal önerilerle mümkündür. Aşağıda sunulan öneriler; medya sektörünün içinde bulunduğu çok katmanlı krize yanıt vermek, dayanışma kültürünü güçlendirmek ve Avrupa Birliği gibi uluslararası aktörlerin destek mekanizmalarını daha etkili kılmak amacıyla hazırlanmıştır.

1. Hukuki Reform ve Yargı Bağımsızlığının Tesis

* TCK 217/A (Dezenformasyon Yasası) ve gündeme alınan “Yabancı Etki Ajanlığı” gibi muğlak ve keyfi uy-

gulamalara açık yasal düzenlemeler yürürlükten kaldırılmalı, gündemden çıkarılmalı, ifade özgürlüğünü gözeten yeni bir çerçeve oluşturulmalıdır.

* Terörle mücadele mevzuatı, gazeteciliği kriminalize etmeyecek şekilde yeniden yazılmalı; TCK 299 ve TMK 7/2 gibi maddeler kaldırılmalıdır.

* Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları derhal ve eksiksiz uygulanmalı, Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı alt yargı direnci sona erdirilmelidir.

2. Medya Sahipliği ve Ekonomik Yapıda Dönüşüm

* Medya sahipliğindeki yoğunlaşmaya karşı çapraz sahiplik kısıtlamaları getirilmeli, dağıtım tekelleri kırılarak şeffaf ve adil erişim sağlanmalıdır.

* RTÜK, BİK ve BTK gibi kurumların siyasi denetim aracı olmaktan çıkartılarak bağımsız ve hesap verebilir mekanizmalar hâline getirilmesi gerekmektedir.

* Yerel ve bağımsız medyaya yönelik ayrımcı kamu ilan uygulamaları sona ermeli, medya fonları eşitlikçi kriterlerle yeniden yapılandırılmalıdır.

* Kurumsal yapıların güçlendirilmesi önemli bir başlık olarak finansman desteği paketlerinde yer almalıdır.

3. Dayanışma ve Kolektif Direnç Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

* Medya Dayanışma Grubu gibi platformlara yapısal ve uzun vadeli finansman sağlanmalı; bu ağların koordinasyon, savunuculuk ve kaynak paylaşımı rollerini geliştirmeleri teşvik edilmelidir.

* Ortak hukuki destek, teknik altyapı, eğitim içerikleri ve dijital güvenlik kaynakları kolektif erişime açılmalı; özellikle yerel medya bu sistemlerin öncelikli yararlanıcısı olmalıdır.

* Kıdemli gazeteciler ile genç meslektaşlar arasında mentorluk ve etik habercilik odaklı kuşaklararası bilgi aktarımı desteklenmelidir.

4. Uluslararası Destek Mekanizmalarının Dönüştürülmesi

* Fon sağlayıcı destek programları, kısa vadeli projeler yerine yapısal ve sürdürülebilir kaynaklara yönelmeli; başvuru süreçleri sadeleştirilerek küçük yerel aktörlerin erişimine açılmalıdır.

* AB ve diğer fon sağlayıcılar, yalnızca finansman desteği değil, gazetecilerin görünürlüğünü artıran, diplomatik koruma sunan ve reform taleplerine eşlik eden aktif bir ortak rolü üstlenmelidir.

* Gazetecilere yönelik acil hukuki ve fiziksel tehditler için hızlı müdahale ve dayanışma mekanizmaları kurulmalıdır.

5. Medya Okuryazarlığı ve Toplumsal Farkındalık

* Dezenformasyonla mücadele yalnızca cezai tedbirlerle değil, medya okuryazarlığı kampanyalarıyla yürütülmelidir. Toplumun eleştirel düşünme becerileri artırılmalı, yanlış bilgiyle mücadelede gazeteciliğin kamusal rolü güçlendirilmelidir.

1. Hukuki Reform ve Yargı Bağımsızlığının Tesisi

* TCK 217/A (Dezenformasyon Yasası) ve gündeme alınan “Yabancı Etki Ajanlığı” gibi muğlak ve keyfi uygulamalara açık yasal düzenlemeler yürürlükten kaldırılmalı, gündemden çıkarılmalı, ifade özgürlüğünü gözeten yeni bir çerçeve oluşturulmalıdır.

* Terörle mücadele mevzuatı, gazeteciliği kriminalize etmeyecek şekilde yeniden yazılmalı; TCK 299 ve TMK 7/2 gibi maddeler kaldırılmalıdır.

* Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararları derhal ve eksiksiz uygulanmalı, Anayasa Mahkemesi kararlarına karşı alt yargı direnci sona erdirilmelidir.

2. Medya Sahipliği ve Ekonomik Yapıda Dönüşüm

* Medya sahipliğindeki yoğunlaşmaya karşı çapraz sahiplik kısıtlamaları getirilmeli, dağıtım tekelleri kırılarak şeffaf ve adil erişim sağlanmalıdır.

* RTÜK, BİK ve BTK gibi kurumların siyasi denetim aracı olmaktan çıkartılarak bağımsız ve hesap verebilir mekanizmalar hâline getirilmesi gerekmektedir.

* Yerel ve bağımsız medyaya yönelik ayrımcı kamu ilan uygulamaları sona ermeli, medya fonları eşitlikçi kriterlerle yeniden yapılandırılmalıdır.

* Kurumsal yapıların güçlendirilmesi önemli bir başlık olarak finansman desteği paketlerinde yer almalıdır.

3. Dayanışma ve Kolektif Direnç Mekanizmalarının Güçlendirilmesi

* Medya Dayanışma Grubu gibi platformlara yapısal ve uzun vadeli finansman sağlanmalı; bu ağların koordinasyon, savunuculuk ve kaynak paylaşımı rollerini geliştirmeleri teşvik edilmelidir.

* Ortak hukuki destek, teknik altyapı, eğitim içerikleri ve dijital güvenlik kaynakları kolektif erişime açılmalı; özellikle yerel medya bu sistemlerin öncelikli yararlanıcısı olmalıdır.

* Kıdemli gazeteciler ile genç meslektaşlar arasında mentorluk ve etik habercilik odaklı kuşaklararası bilgi aktarımı desteklenmelidir.

4. Uluslararası Destek Mekanizmalarının Dönüştürülmesi

* Fon sağlayıcı destek programları, kısa vadeli projeler yerine yapısal ve sürdürülebilir kaynaklara yönelmeli; başvuru süreçleri sadeleştirilerek küçük yerel aktörlerin erişimine açılmalıdır.

* AB ve diğer fon sağlayıcılar, yalnızca finansman desteği değil, gazetecilerin görünürlüğüne artıran, diplomatik koruma sunan ve reform taleplerine eşlik eden aktif bir ortak rolü üstlenmelidir.

* Gazetecilere yönelik acil hukuki ve fiziksel tehditler için hızlı müdahale ve dayanışma mekanizmaları kurulmalıdır.

5. Medya Okuryazarlığı ve Toplumsal Farkındalık

* Dezenformasyonla mücadele yalnızca cezai tedbirlerle değil, medya okuryazarlığı kampanyalarıyla yürütülmelidir. Toplumun eleştirel düşünme becerileri artırılmalı, yanlış bilgiyle mücadelede gazeteciliğin kamusal rolü güçlendirilmelidir.

Bu öneriler, yalnızca gazetecileri değil; bilgiye dayalı karar alma süreçlerini, demokratik denetim mekanizmalarını ve toplumun geleceğini doğrudan ilgilendirmektedir. Basın özgürlüğünü korumak, sadece bir sektör meselesi değil, ortak bir demokratik sorumluluktur.



Gazeteciler Cemiyeti
Medya Özgürlüğüne Destek Projesi
Üsküp Caddesi No:35 Çankaya/Ankara



+90 312 468 12 09



<https://supporttomediafreedom.com>
www.gc-tr.org
www.24saatgazetesi.com



[www.facebook.com/media4democracyx.com/
Support2media](https://www.facebook.com/media4democracyx.com/Support2media)
www.instagram.com/media4democracy/



Gazeteciler Cemiyeti tarafından yayımlanan önceki raporlara ulaşmak için
[tıklayınız.](#)